

EC kritisch op Artikel 185-initiatieven (11 oktober 2017)δ	14
Zevende cohesierapport: meer verbindingen en investeringen, minder complexiteit (10 oktober 2017)δ	15
National R& D and innovation policy news	17
Rutte III zet in op innovatie, maar gevraagde euro's blijven uit (11 oktober 2017)	17
Regeer akkoord: Rutte-III houdt vast aan prestatiebekostiging (11 oktober 2017)δ	17
Kernpunten regeerakkoord-Rutte III voor universiteiten (11 oktober 2017)δ	19
Doelstelling bedrijvenbeleid € 800 miljoen aan publiek-private investeringen ruimschoots behaald (9 oktober 2017)δ	21
Topsectoren goed voor een kwart van het bbp (9 oktober 2017)δ	22
Cees Veerman nieuwe voorzitter Raad van Toezicht TKI-BBE (6 oktober 2017)δ	22
Nederland scoort zeer laag op gendergelijkheid in STEM-wetenschappen (6 oktober 2017)δ	22
Global innovation news	24
Ontwikkelingslanden doen veel te weinig met technologie en innovatie (12 oktober 2017)δ	24
Aziatische universiteiten duiken op in ranglijsten van vakgebieden innovatie (12 oktober 2017)δ	24
"Singulariteit zal tegen 2045 plaatsvinden" (12 oktober 2017)δ	24
'Smart city'-onderzoek op hoofdlijnen (12 oktober 2017)δ	24
Internationale samenwerking bevordert impact wetenschap (6 oktober 2017)δ	25
Wageningen University & Research related Events	26
Events	27
Horizon 2020 Energy Info Days, Brussels, 23-25 October 2017	27
Infomiddag Nanotechnologies, Advanced Materials, Biotechnology, Advanced Manufacturing and Processing (NMBP), 1 november 2017	27
The 3rd edition of the Public Sector Transformation Conference returns to Brussels on 7 November	28
Stakeholder Consultation on Food from the Oceans, Brussels 13 November 2017	28
Horizon 2020 Societal Challenge 2 Infoweek in Brussels 14-17 November 2017	28
8th International Scientific Conference 'RURAL DEVELOPMENT 2017: Bioeconomy Challenges', Kaunas, Lithuania 23-24 November 2017	29
4th International Conference of JPI HDHL, Brussels 1 December 2017	29
Bio-based Industries Joint Undertaking (BBI JU) Stakeholder Forum 201, The Square – Brussels 7 December 2017	29
Info Day, Horizon 2020 – 'Health, demographic change and wellbeing', Brussels 8 December 2017	30
6 th Conference on Carbon Dioxide as Feedstock for Fuels, Chemistry and Polymers, Cologne 15-16-March 2018	30
Global Bioeconomy Summit 2018, Berlin 19-20 April 2017	31
3rd Plant Biology Europe conference, which takes place in Copenhagen, from 18 – 21 June 2018	31
Courses and Workshops	33
Foreseen Courses EU office in 2017	33
Overzicht trainingen Team IRIS / RVO 2017	33
Training Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks (ITN)	33
Overzicht trainingen ITIS / RVO	33
Call deadlines	34
HORIZON 2020 calls	34
Other related EC calls (JTI, ERA-COFUNDS, JPI's etc.)	36
Other international calls	37
National calls	38
Regional calls	38
About the EU office	40
Contacts	40
Disclaimer	41

HORIZON 2020

Over de laatste Horizon 2020 werkprogramma's (12 oktober 2017)

In de werkprogramma's 2018-2020 staan de topics en calls van de laatste drie jaar van Horizon 2020. Belangrijke documenten voor toekomstige aanvragers dus. Deze laatste drie jaren omvatten een totaalbudget van 30 miljard euro. Voor elk instrument van Horizon 2020 is er een apart werkprogramma. De Europese Commissie zal in de werkprogramma's verschillende pilots voor KP9 starten, zoals de EIC. Verder focust de Europese Commissie zich op omvangrijke en *mission-oriented calls* met grote impact en brede topics.

Update

Steeds meer werkprogramma's worden gepubliceerd. Inmiddels staan de volgende werkprogramma's online:

- Het conceptwerkprogramma voor *Information and Communication Technologies* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-leit-ict-2018-2020_pre_publication.pdf , met onder andere de calls en acties voor digitalisering van de Europese industrie, *big data*, 5G en *next generation internet*.
- Het conceptwerkprogramma voor *Smart, green and integrated transport* <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/17092720final-pre-publ-cps-h2020-sc4-2018-2020.pdf> , waarin gefocust wordt op duurzaamheid en veiligheid in het transport.
- Het concept werkprogramma voor *Nanotechnologies, Advanced Materials, Biotechnology and Advanced Manufacturing and Processing* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-leit-nmbp-2018-2020_pre-publ.pdf (NMBP). Vergeleken met het vorige NMBP werk programma zijn er minder onderwerpen maar meer budget per onderwerp beschikbaar.
- Het conceptwerkprogramma voor *Europe in a changing world – Inclusive, innovative and reflective societies* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/draft_h2020-sc6-2018-2020.pdf, wat met name gaat over complexe problemen als migratie en industriële technologische vooruitgang.
- Het conceptwerkprogramma voor *Leadership in enabling and industrial technologies* – Introduction https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-leit-intro-2018-2020_pre-publ.pdf waar de 5 *key enabling technologies* (KET), ruimtevaart en ICT aan bod komen. Het werkprogramma plaatst extra nadruk op *open innovation*.
- Het conceptwerkprogramma voor *European research infrastructures (including E-Infrastructures)* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-infra-2018-2020_09_25_2017.pdf . Dit werkprogramma 2018-2020 heeft vergeleken met het vorige werkprogramma aandacht voor betere integratie tussen onderzoekinfrastructuren en digitale infrastructuren en er zijn meer acties voor innovatie en internationale samenwerking.
- Het conceptwerkprogramma voor *Food security, sustainable agriculture and forestry, marine, maritime and inland water research and the bioeconomy* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-sc2-2018-2020_09_19_2017_-_pre-publication.pdf , dat met een budget van 1,3 miljard het doel heeft projecten te financieren die bijdrage aan een duurzaam gebruik van de aarde.
- Het conceptwerkprogramma voor *Innovation in small and medium-sized enterprises* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-inno-sme-2018-2020_1_prepublication.pdf waarin de *European Investment Council* <https://www.neth-er.eu/nl/dossiers/onderzoek-en-innovatie/horizon-2020/European-Innovation-Council> pilot wordt geïntroduceerd.
- Het conceptwerkprogramma voor *Marie Skłodowska-Curie actions* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/03_h2020-msca-2018-2020_post_isc_post_pc_for_pre-publication.pdf , waar excellent en *bottom-up* onderzoek gepromoot wordt. In dit werkprogramma is de nadruk gelegd op meer flexibiliteit voor onderzoekers en is er een speciaal *widening panel* geïntroduceerd voor onderzoekers die hun *fellowship* in één van de *widening*-landen willen uitvoeren.
- Het conceptwerkprogramma voor *Science with and for Society* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-swafs-2018-2020_prepublication_2.pdf , dat als doel heeft wetenschap en innovatie dichterbij de bevolking te brengen door middel van bijvoorbeeld onderwijs op het gebied van wetenschap, *gender equality*, etnisch integriteit, *open access* en beleidsvorming.
- Het conceptwerkprogramma 2018 voor Euratom https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/euratom_work_programme_2018_for_pre-publication_2.pdf , dat het *Euratom Research and Training programme* voor komend jaar verwezenlijkt.
- Het conceptwerkprogramma voor *Secure, clean and efficient energy* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/draft_sc3_wp_2018-2020_preliminary_publication_2.pdf , dat onderzoek en innovatie ondersteund op het gebied van verscheidene koolstofarme energie sectoren, specifiek in de kernprioriteiten geïdentificeerd in de *Energy Union Strategy*.
- Het conceptwerkprogramma voor *Innovation in small and medium-sized enterprises* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-inno-sme-2018-2020_1_prepublication.pdf , wat zich onder andere richt op het versterken van mkb innovatie ecosystemen.

- Het conceptwerkprogramma voor *Leadership in Enabling and Industrial Technologies - Space* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/h2020-leit-space-2018-2020_draft_for_pre-publication.pdf , waarin de plannen voor het bevorderen van innovatie en wetenschap in ruimtevaart worden omschreven, met als doel Europa wereldwijd op de kaart te zetten en Europese welvaart te stimuleren.
- Het conceptwerkprogramma voor *European Innovation Council (EIC) pilot* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/17_eicpilot_forprepublication.pdf , met informatie over de nieuwe EIC pilot, gericht op het mogelijk maken van baanbrekende innovatie.
- Het conceptwerkprogramma van *Health, demographic change and wellbeing* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/vs.10.2_for_pre-publication_h2020-sc1-2018-2020_10_09_2017.pdf , waarin onder andere gefocust wordt op digitalisering in de gezondheidsonderzoek en -zorg.
- Het conceptwerkprogramma van *Access to Risk Finance* https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/06_h2020-arf-2018-2020_06_10_2017_word_for_egreffe_rev2_for_prepublication.pdf , met acties die toegang tot financiering moeten vergemakkelijken. De instrumenten in dit actieprogramma zijn complementair aan het *European Fund for Strategic Investments* (EFSI).

Tijdslijn

Uiterlijk 27 oktober zullen naar verwachting alle werkprogramma 2018-2020 gepubliceerd worden.

Call 2018 Innovative Training Networks open (MSCA-ITN-2018) (12 October 2017)

Source: Website EC participants portal <https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/msca-itn-2018.html>

The 12th of October 2017 the MSCA-ITN-2018 call is published. ITN supports competitively selected joint research training and/or doctoral programmes, implemented by partnerships of universities, research institutions, research infrastructures, businesses, SMEs, and other socio-economic actors from different countries across Europe and beyond. Partnerships take the form of collaborative European Training Networks (ETN), European Industrial Doctorates (EID) or European Joint Doctorates (EJD).

Each programme should have a clearly identified supervisory board co-ordinating network-wide training and establishing active and continuous communication and exchange of best practice among the participating organisations to maximise the benefits of the partnership.

The programme should exploit complementary competences of the participating organisations, and enable sharing of knowledge, networking activities, the organisation of workshops and conferences.

Training responds to well identified needs in defined research areas, with appropriate references to inter- and multidisciplinary fields and follows the [EU Principles for Innovative Doctoral Training](#). It should be primarily focused on scientific and technological knowledge through research on individual, personalised projects.

In order to increase the employability of the researchers, the research training should be complemented by the meaningful exposure of each researcher to the non-academic sector. Secondments of the researcher to other beneficiaries and partner organisations are encouraged, but should be relevant, feasible, beneficial for the researchers and in line with the project objectives.

Substantial training modules, including digital ones, addressing key transferable skills common to all fields and fostering the culture of Open Science, innovation and entrepreneurship will be supported.

In order to reflect the new modus operandi of research supporting the development of open science, training should prepare early-stage researchers for increased research collaborations and information-sharing made possible by new (digital) technologies (e.g. collaborative tools, opening access to publications and to research data, FAIR^[1] data management, public engagement and citizen science, etc.).

A Career Development Plan should be established jointly by the supervisor(s) and each early-stage researcher recruited by the selected network. In addition to research objectives, this plan comprises the researcher's training and career needs, including training on transferable skills, teaching, planning for publications and participation in conferences.

Attention is paid to the quality of supervision and mentoring arrangements as well as career guidance. Joint supervision of the researchers is mandatory for EJD and for EID, and encouraged in ETN. In EID, the joint supervision of the researcher must be ensured by at least one supervisor from the academic sector and one supervisor from the non-academic sector. These arrangements will be taken into account during the evaluation of the proposal.

In EID and EJD, fellowships offered to early-stage researchers should lead to a doctoral degree. EJD result in joint, double or multiple doctoral degrees awarded by institutions from at least two different countries, primarily within Europe.

In EID and EJD, enrolment in a doctoral programme and the creation of a joint governance structure - with joint admission (EJD only), selection, supervision, monitoring and assessment procedures - is mandatory. These arrangements will be taken into account during the evaluation of the proposal.

Deadline: 17 January 2018 17:00 Brussels time

European Innovation Council pilot to fund 1,000 new projects (10 October 2017)

Source: Website Science Business: <https://sciencebusiness.net/framework-programmes/news/european-innovation-council-pilot-fund-1000-new-projects>

Draft blueprint for new technology commercialisation body will see four core Horizon 2020 programmes pulled into one. The EU's new research commercialisation arm, the European Innovation Council will spend €2.7 billion on around 1,000 projects during its initial 2018 – 2020 pilot phase, according to the draft plan, published on Tuesday.

The Council, created by pulling together four existing Horizon 2020 funding streams, is targeted at entrepreneurs, engineers and researchers with ideas that are “radically different” from existing products or services.

Alongside its own funding, the EIC will explore if it is possible to attract the general public to help crowdfund projects.

EIC will be based on **four highly competitive programmes**, 1. the SME Instrument, 2. Fast Track to Innovation, 3. FET Open and 4. innovation prizes.

To boost the entrepreneurship credentials of the EIC, it is proposed that applicants who make it through to the second round of the SME Instrument have to sit an interview. Requiring applicants to pitch their proposals is the idea of EU Research Commissioner Carlos Moedas, chief architect of EIC, who would like to see interviews become a regular part of mainstream funding. However, there are concerns among Commission officials that this would add to the administrative burden and slow down the awarding of grants. For this reason, interviews will only be a limited feature in the EIC pilot. One element that is not in the draft plan, but was under discussion previously, is a ‘blended finance’ scheme to support the scale-up of fast-growing SMEs and small midcaps, by blending grants with loans.

According to the Commission, the success of the EIC pilot will be judged on the new products, services and processes developed, private investment attracted during and after the pilot phase, and the turnover and employment of the companies that take part. The EIC can fill a hole in the research commercialisation landscape, the draft says. *“While Europe compares relatively well internationally in terms of numbers of start-ups, too few of these succeed in scaling up and generating high-skilled jobs.”*

Six prizes

Six new prize competitions are confirmed in the work programme including: €10 million to develop a battery for electric vehicles; €10 million for a bench-scale prototype of an artificial photosynthesis device that produces a synthetic liquid fuel; and €5 million each for a scalable, reliable and cost-effective early warning system for epidemics; a prize for *“blockchain for social good”*; a prize for an affordable way of launching nano- and micro-satellites into low-earth orbit; and a prize for technology to aid humanitarian work.

Help with evaluations

The draft proposes that the mandate of the 15-person EIC advisory group, set up in January, should be renewed until 2020. The group includes the well-known Cambridge venture capitalist, Hermann Hauser; two web entrepreneurs, Taavat Hinrikus of TransferWise and Paddy Cosgrave of Web Summit; Ingmar Hoerr, co-founder of RNA vaccines specialist CureVac; and the Dutch prince, Constantijn Van Oranje.

Joint Call 12 Energy systems and circular economy (10 October 2017)

Source: Website ERANET Bioenergy http://www.eranetbioenergy.net/jointcall12?menu_builder_edit_mode=on

The 12th Joint Call for Research and Development Proposals of the ERA-NET Bioenergy/2nd additional Joint Call for Research and Development Proposals of the ERA-NET COFUND Bioenergy Sustaining the Future (BESTF3) was launched on October 10th 2017 for proposals on the topic “Biomass as an important pillar within energy systems and the circular economy”.

The European Union (EU) is committed to combatting climate change and to increasing the security of its energy supply. Bioenergy has a key role to play in achieving both targets, and already accounts for more than two thirds of total renewable energy in the EU. . The promotion of “Biomass as an important pillar within energy systems and the circular economy” is vital to decrease Europe’s dependency on fossil-based raw materials; taking into account, that it is not only important to maintain and increase the amount of renewable resources that can be harvested on a sustainable basis, but also to use the available biomass as efficiently as possible. This call will thus support national as well as EU strategies. **In this joint call, ERA-NET Bioenergy and BESTF3** aim to jointly fund innovative, transnational research, development and innovation (R&D&I) projects in the field of bioenergy primarily focusing on technology readiness levels 2-7 (achieved at the end of the funded project).

Public funding is available for this joint call from funding bodies in Austria, Germany, **the Netherlands**, Poland and Switzerland. .

The submission of proposals **follows a 2-step procedure. Step 1 is the pre-proposal phase.** Consortia who pass the first evaluation stage are invited to submit their full proposals.

On the 29th of November 2017 a networking webinar will be organised to give researchers the chance to interlink with each other and enlarge consortia.

The Call Text <http://www.eranetbioenergy.net/file/view/53756362/era-net-bioenergy-bestf3-call-text-2017> and the forms for submitting a pre-proposal are available from the ERA-NET Bioenergy website http://www.eranetbioenergy.net/jointcall12?menu_builder_edit_mode=on

EIP-AGRI Brochure Horizon 2020 multi-actor projects (9 October 2017)

Source: Website EIP-AGRI <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/publications/eip-agri-brochure-horizon-2020-multi-actor>

The European Commission's Horizon 2020 programme provides funding for research and innovation for 2014-2020. It supports projects in many fields, including 'Food security, sustainable agriculture and forestry, marine, maritime and inland water research and the bioeconomy' (Societal Challenge 2).

Many of its calls require projects to apply the "multi-actor approach" (MAA). This means that projects must focus on real problems or opportunities that farmers, foresters or others who need a solution ("end-users") are facing. It also means that partners with complementary types of knowledge – scientific, practical and other – must join forces in the project activities from beginning to end. As a result, MAA projects are able to develop innovative solutions which are more ready to be applied in practice and cover real needs. This brochure presents the benefits of the MAA, includes some examples of existing H2020 projects and explains where to find project results.

EIP-AGRI Brochure Multi-actor projects: English version: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/eip-agri_brochure_multi-actor_projects_2017_en_web.pdf

Infographic Multi-actor projects: English version: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/eip-agri_infographic_multi-actor_projects_2017_en.pdf

Infographic Multi-actor projects: English version: https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/eip-agri_infographic_multi-actor_projects_2017_en.png

News for British applicants to Horizon 2020 (6 October 2017)

Source: Website EC participants Portal

For British applicants: Please note that until the UK leaves the EU, EU law continues to apply to and within the UK, when it comes to rights and obligations; this includes the eligibility of UK legal entities to fully participate and receive funding in Horizon 2020 actions. Please be aware however that the eligibility criteria must be complied with for the entire duration of the grant. If the United Kingdom withdraws from the EU during the grant period without concluding an agreement with the EU ensuring in particular that British applicants continue to be eligible, you will cease to be eligible to receive EU funding (while continuing, where possible, to participate) or be required to leave the project on the basis of Article 50 of the grant agreement.

Innovation Radar Prize: Vote now for your favourite innovation (6 October 2017)

Source: Website EC participants Portal

The Innovation Radar (IR) is a European Commission initiative to identify high potential innovations and innovators in EU-funded research and innovation projects. Using the radar, 48 of the best EU-funded innovators have been identified to compete with their EU-funded innovation for the Innovation Radar Prize 2017.

The public is invited to vote online for their favourite innovators <https://ec.europa.eu/futurium/en/innovation-radar-prize/> from among these 48 in order to find the top 20, who will then get to compete in the Innovation Radar final, at the ICT Proposers' Day <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/events/ict-proposers-day-2017> event in Budapest (taking place on 9 November 2017).

Nominees are grouped into five categories:

- Tech for Society <https://ec.europa.eu/futurium/en/innovation-radar-prize/tech-for-society> – recognising technologies impacting society and citizens
- Excellent Science <https://ec.europa.eu/futurium/en/innovation-radar-prize/excellent-science> - cutting-edge science underpinning tomorrow's technological advances
- Industrial & Enabling Tech <https://ec.europa.eu/futurium/en/innovation-radar-prize/industrial-and-enabling-tech> - the next generation of tech and components supporting industry
- Best Young SME <https://ec.europa.eu/futurium/en/innovation-radar-prize/best-young-sme> - recognising dynamic young SMEs (established in 2011 or later) who are developing great innovations with EU-funding
- Best early stage innovation <https://ec.europa.eu/futurium/en/innovation-radar-prize/best-early-stage-innovation> - recognising innovations showing promise at early stages of EU-funded projects

This public vote will decide which 4 innovators go forward from each category to the final (the top 4 in each category in terms of votes secured go through to the final). The 20 finalists will then get to pitch their plans for going to market with their EU-funded tech to a jury of experts at the ICT Proposers' Day <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/events/ict-proposers-day-2017> in **Budapest (9 November 2017)**.

The jury will decide on one winner from each category. From the 5 category winners one overall 'Grand Prix' winner will be chosen by the jury who will be featured on a euronews programme about their innovation and its market potential.

Coimbra: een robuust KP9 is een investering in de toekomst (12 oktober 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 41

De Coimbragroep vraagt om een robuust, uitgebreid kaderprogramma met een passend budget in haar *position paper* voor het Europese onderzoeksprogramma na 2020 (KP9). Dit is essentieel voor het behouden en versterken van de Europese positie in de mondiale kennismarkt en voor het bieden van oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen in Europa.

Bezuinig vooral niet op KP9

Het is cruciaal dat er niet bezuinigd wordt op het budget voor KP9. Invloedrijke Europese belanghebbenden moeten zich hiervoor inzetten. Hiertoe roept de Coimbragroep op in haar *position paper* <http://coimbra-group.eu/uploads/2017/Coimbra%20Group%20position%20paper%20on%20FP9%20-%2010Oct2017.pdf> over het toekomstige kaderprogramma (KP9). Een robuust, uitgebreid kaderprogramma met excellentie als prioriteit is essentieel voor de toekomst van Europa: alleen zo kan Europa haar positie in de competitieve mondiale kennismarkt versterken en oplossingen bieden voor maatschappelijke uitdagingen.

Het betrekken van studenten versterkt impact O&I

Het integreren van onderzoek en innovatie met onderwijs is een krachtig middel om het Europese kennisveld verder te helpen. Deze integratie verbetert de impact, stimuleert de vernieuwing van wetenschap en garandeert de kwaliteit in het hoger onderwijs. Onderzoekers en *innovators* zouden bijvoorbeeld studenten les moeten geven over de projecten waar ze mee bezig zijn en ze betrekken bij het onderzoek. De Coimbragroep vraagt dan ook om nauwe samenwerking tussen KP9 en het Erasmus+ programma, niet alleen om studenten meer te betrekken bij Europese onderzoeksprojecten, maar ook om internationalisering te bevorderen en regionale verschillen te verkleinen.

De rol van sociale wetenschappen en nationale overheden

De Coimbragroep ziet ook graag een grotere rol voor sociale- en geesteswetenschappen in KP9. Deze wetenschappen kunnen bijdragen door het "*societal readiness level*" van projecten te onderzoeken en innovatie en onderzoeksresultaten dichterbij de burgers brengen. Verder vindt de Coimbragroep dat er meer investeringen moeten komen vanuit lidstaten in onderzoek en innovatie door bijvoorbeeld het ondersteunen van sterke onderzoeksinfrastructuren.

Context

De Coimbragroep bestaat uit 39 universiteiten over heel Europa, waaronder de Rijksuniversiteit Groningen en Universiteit Leiden. Dit *position paper* is gepubliceerd in de aanloop naar KP9. Naar verwachting zal de Europese Commissie in de begin 2018 een publieke consultatie openen om input van belanghebbenden te verzamelen over KP9. Het voorstel voor KP9 wordt medio 2018 verwacht.

Meer informatie

Publicatie Coimbra Group <http://coimbra-group.eu/uploads/2017/Coimbra%20Group%20position%20paper%20on%20FP9%20-%2010Oct2017.pdf> : Coimbra Group contribution to the development of the next European Framework Programme for Research and Innovation, FP9

From micro-algae to the economy: Commissioner argues the value of research (10 October 2017)

Carlos Moedas on how open science, inter-disciplinarity, missions and an EIC could raise the impact of EU-funded research and innovation

Since taking office in late 2014 as EU Commissioner for Research, Science and Innovation, Portugal's Carlos Moedas has been pushing to increase, and demonstrate politically, the impact of EU-funded research and innovation. Answering questions in writing from Science|Business, he outlines some of his plans for the next EU Framework Programme.

Q. Discussions of R&I policy tend to be too abstract, so let's get specific: Can you give me an example of a specific piece of European research you saw recently that really excited you personally? Why did it excite you and why should the rest of us care about it?

I come across great examples every day of my work, so it is hard and probably unfair for me to single out one particular project. But on reflection, an ocean-related project springs to my mind, because it illustrates beautifully that the most exciting breakthroughs happen very often at the intersections of different scientific areas.

It is the NOMORFILM http://cordis.europa.eu/project/rcn/193300_en.html project, which is using micro-algae to create prosthetic implants much more resistant to infections. This is because unfortunately, it is very common to get infections after prosthetic surgery, increasing the suffering of patients who are anyway going through the trauma of the surgery. [This research, led by the Barcelona Centre for International Health Research, was awarded a €7.6 million, five-year EU grant in 2015].

This project demonstrates how ocean research is helping scientists in a completely different field to come up with new, innovative solutions – in this case to avoid severe post-operational complications. We will see more and more of this kind of projects, as it is the natural and logical way for science to evolve.

Q. For that research, what can you as Commissioner do to increase its impact on the economy and society? How do you define impact?

I think the impact in this case is self-explanatory. My goal as commissioner is to ensure that the research and innovation projects we fund through Horizon 2020, the EU's current R&I-funding Framework Programme, achieve tangible impacts that boost the European economy and make life easier for citizens.

Moving towards interdisciplinary research is key to achieving this, but there is more to be done. We also need to ensure that scientists have open access to all the data collected in interdisciplinary research. This will enable scientists to pull relevant data from different fields and avoid needless duplication of research. Until recently, there was no such one-stop-shop for researchers. In June, we launched the European Open Science Cloud to change this. What is the cloud? A place where scientists from all disciplines working on publicly-funded research can connect, share and build on each other's work. Implementation of the European Open Science Cloud will begin from spring 2018 and expected to be fully up and running by 2020.

Q. In your planning for the next Framework Programme, what's the most important thing you want to do in order to increase the impact of R&I generally?

One way of achieving tangible impacts with EU-funded R&I activities is to have "missions" in FP9. This would mean focusing some of our resources on a limited number of research areas, which would be defined in close consultation with citizens. Having missions that citizens find ambitious and truly exciting will make them much more willing to engage in R&I. This way we can bring in fresh resources to help find solutions to the aching problems our societies are facing today.

*We have made progress in Horizon 2020 to focus resources in selected areas. However, I see that we still support too many different projects that disperse or fragment our funding. **We need to set our eyes on very specific targets, and drive our scientific efforts towards reaching those targets.***

*Another way for achieving impact will be to set up a European Innovation Council (EIC). **Currently, we lack sufficient market-creating innovation that is required to turn our best ideas into new opportunities, businesses and jobs.** This is why we need an EIC that will listen, harness and add value to the ideas of Europe's entrepreneurs and innovators. And it is not just about money. We are giving great importance to the human factor. For selecting the best proposals we will engage more experts from business and finance. They will assess the applicants on their entrepreneurial qualities and spirit. We are also preparing to step up coaching and mentoring to the entrepreneurs and innovators in the projects we fund. All this will contribute to boosting the Europe-wide entrepreneurial eco-system.*

Q. As you know, French President Macron's speech was a dramatic call for more focus on science, technology and education. Which of his ideas do you find most appealing?

*I am grateful to Emmanuel Macron for his support on the **creation of a fully-fledged EIC. Horizon 2020 has been hugely successful in helping to create jobs and economic growth, to tackle our biggest societal challenges and to improve people's lives.** It has clear and tangible EU added value by producing demonstrable benefits compared to intergovernmental, national or regional-level support. It has also been successful in attracting the best researchers and innovators. But we need to do more to embrace the opportunities that digitalisation and other disrupting technologies are offering.*

*As I have said, **Europe lacks market-creating innovations that turn our best ideas into new opportunities, businesses and jobs.** Only a handful of high growth innovative companies are European. This is why we are working on setting up the EIC, which will be a game changer. At the EIC, the innovator will be the one telling us what to do and not the other way around.*

Of course, in order to put the EIC at the heart of the next, post-2020 R&I framework programme, we will need the political support of the Member States. This is why it is reassuring that President Macron fully understands the need for market-creating innovation and wholeheartedly supports the concept of the EIC.

Q. For finance ministers around the EU, what's the strongest argument you can make for government – both at national and EU level – to increase its investment in R&I? Is it all about economics?

After several years of economic crises, Europe is now ready to adapt new ways to boost its economy and the prosperity of its citizens. For the European economy to expand, it needs to address its current sluggish productivity growth. This will require boosting R&I and investing more in areas like skills development, better management and ICT. This will ensure more impactful innovations and better dissemination of results. This in turn will drive prosperity in the long run.

There is plenty of evidence that public funding of R&I acts as a catalyst to boost private R&I activities and overall economic growth. An independent study done recently by the UK's National Endowment for Science, Technology and the Arts (NESTA) found that roughly two thirds of economic growth in Europe can be traced back to innovation, broadly defined. Moreover, it estimated that the typical returns for private R&I investment range between 10% and 30%, while public R&D provide returns in the range of 20%. Overall, public R&I is key to both generating and disseminating new knowledge. It also contributes to developing new skills and creating networks that enable stronger knowledge flows and are behind many of the breakthrough innovations that we see today.

But for public R&I funding to have maximum impact, it should cover the whole cycle of innovation, from fundamental research to market-creating innovation – i.e. solutions or products that completely re-shape markets. And this is where the EIC comes in.

Other International subsidy news

National subsidy news

TKI Dinalog - NWO call: Impuls voor zelforganiserende logistiek (12 oktober 2017)

Bron: Website NWO onze financieringsinstrumenten <https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/sgw/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek.html>

Consortia van onderzoekers en private en/of publieke partners kunnen bij het TKI Dinalog via NWO financiering aanvragen voor toegepast, onafhankelijk onderzoek op het gebied van zelforganisatie in de logistiek.

Voor de Europese onderzoeksagenda is door het *ETP Alice* een lange termijnvisie geformuleerd onder de titel *Physical Internet*. Deze visie veronderstelt dat alle logistiek op termijn (2050) self-organising zal worden op de manier waarop het internet nu al werkt: alle verzenders en ontvangers zijn op dezelfde manier verbonden, en de routing en behandeling van lading is gestandaardiseerd en geoptimaliseerd. Om dit te bereiken moet een belangrijke slag worden gemaakt in het koppelen van intelligentie aan de ladingeenheid waarin goederen worden vervoerd. Deze ladingeenheid moet modulair zijn, maar ook smart in de zin dat de ladingeenheid met alle relevante partijen kan communiceren over bestemming, vervoerscondities en deadlines.

Het doel van deze call <https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/sgw/impuls-voor-zelforganiseerde-logistiek---call-for-proposals/20171010+++Call+for+Proposals+Impuls+voor+zelforganiserende+logistiek+ronde+2.pdf> is een **proof-of concept project** te financieren dat laat zien hoe logistieke systemen kunnen worden voorbereid op het Physical Internet. In de manier waarop dat proof of concept ontwikkeld wordt dient een praktisch experiment een rol te spelen.

Voor wie

Aanvragen worden door de hoofdaanvrager namens het projectconsortium ingediend. De hoofdaanvrager (en eventuele medeaanvrager(s)) is (zijn) een onderzoeker(s) met een aanstelling voor ten minste de looptijd van het aanvraagproces en de duur van het project aan een van de volgende kennisinstellingen:

- *Nederlandse universiteiten;*
- *KNAW- en NWO-instituten;*
- *Hogescholen;*
- *TO2-instellingen (waaronder TNO)*

Wat aanvragen

De aan te vragen financiering bij NWO bedraagt maximaal € 475.000 per project. De totale looptijd van een project is ten minste twee jaar en niet langer dan drie jaar. De einddatum van een project is uiterlijk 1 november 2021.

Er kan financiering worden aangevraagd ter dekking van zowel de personele als de materiële kosten die voor het project moeten worden gemaakt. Er moet voor minimaal een onderzoeker financiering aangevraagd te worden.

Cofinanciering

Er geldt een cofinancieringseis van minimaal 50% van het totale projectbudget. Minimaal de helft van de cofinanciering dient door private partijen ingebracht te worden.

Wanneer

- De deadline voor het indienen van aanvragen is **14 november 2017, om 14:00 uur CE(S)T.**

Meer informatie over criteria en alle benodigde formulieren vind je hier:

<https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/sgw/impuls-voor-zelforganiseerde-logistiek---call-for-proposals/20171010+++Call+for+Proposals+Impuls+voor+zelforganiserende+logistiek+ronde+2.pdf>

Belangrijkste subsidienieuws uit het nieuwe regeerakkoord (11 oktober 2017)

Bron: *Regeerakkoord*

Wat heeft het regeerakkoord met de titel 'Vertrouwen in de toekomst' op het gebied van subsidies in petto heeft voor ondernemers en organisaties. Hieronder een opsomming van het meest in het oog springende subsidienieuws.

MIT en innovatiekredieten uitgebreid

Het mkb verdient volgens het kabinet een krachtiger rol in het innovatiebeleid. De regeling Mkb Innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT) en de innovatiekredieten voor het mkb worden daarom uitgebreid.

Meer gebruik van SBIR

De overheid gaat als launching customer innovatie aanjagen door meer gebruik te maken van het programma Small Business Innovation Research (SBIR), bijvoorbeeld vanuit Defensie en Rijkswaterstaat.

Meer focus in topsectorenbeleid

Het topsectorenbeleid, gericht op samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid, zal sterker worden gefocust op de economische kansen die de volgende drie grote maatschappelijke thema's bieden:

- *energietransitie/duurzaamheid;*
- *landbouw/water/voedsel; en*
- *quantum/hightech/nano/fotonica.*

Extra geld voor toegepast onderzoek

Het kabinet investeert € 200 miljoen per jaar in fundamenteel onderzoek. Daarnaast komt € 200 miljoen per jaar extra beschikbaar voor toegepast onderzoek. Onderdeel daarvan is een extra investering bij grote technologische instituten die aantoonbaar aan marktbehoeften tegemoet komen en publiek-private samenwerking bij universiteiten en hogescholen met focus op bèta en techniek.

Winstbelasting omlaag, gevolgen voor WBSO, EIA en MIA

De winstbelasting voor bedrijven, oftewel de vennootschapsbelasting (vpb) gaat in stappen omlaag. Het lage tarief voor de eerste € 200.000 winst gaat van 20% nu naar 16% in 2021. Het hoge tarief voor de winst boven de € 200.000 gaat van 25% nu naar 21% in 2021.

In 2019 gaan de tarieven met 1%-punt omlaag, in 2020 met nog eens 1,5%-punt en in 2021 daarbovenop nog eens 1,5%-punt.

De verlaging betekent dat **bedrijven meer kunnen gaan verdienen met de WBSO**. Door korting op de loonbelasting wordt meer (vpb-belaste) winst gemaakt. Als de vpb omlaag gaat, gaat de nettowinst omhoog. Bedrijven die investeringsaftrek (EIA/MIA) genieten, zullen daarentegen een lagere nettowinst krijgen.

Vier nieuwe projecten in Open Programma voor aardwetenschappen en levenswetenschappen (9 oktober 2017)

Bron: Website NWO actueel nieuws <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/vier-nieuwe-projecten-in-open-programma-voor-aardwetenschappen-en-levenswetenschappen.html>

Het bestuur van NWO-domein Exacte en Natuurwetenschappen heeft vier projectvoorstellen goedgekeurd in het Open Programma binnen de aard- en levenswetenschappen. Het honoreringspercentage bedraagt 21 procent. De projecten gaan over de inzet van autofagie voor de menselijke gezondheid, celdeling van Planctomycete bacteriën die inzetbaar zijn als antibioticum en in de afvalwaterzuivering, DNA structuurveranderingen bij koolmezen en de export van virulentiefactoren uit de cel van de tuberculosebacterie.

1. **Atg1 as the master regulator of autophagosome completion** *Dr. F. Reggiori, UMCG*
Wat gebeurt er in de laatste, nu nog duistere stappen van autofagie?
2. **Unravelling the atypical modes of cell division in Planctomycete bacteria: budding and FtsZ-less binary fission**
Dr. L.A.M.P. van Niftrik, RU De ongebruikelijke celdeling van de maatschappelijk relevante Planctomycete bacteriën
3. **Epigenetics of animal personality: causes and consequences of DNA methylation and its influence on exploration behaviour in great tits** *Dr. C.H.J. van Oers, NIOO* Epigenetica achter persoonlijkheid: DNA methylering en koolmeesgedrag
4. **Elucidating type VII secretion, the protein export pathway of the tuberculosis bacterium**
Dr. E.N.G. Houben, VU Hoe herkent de tuberculosebacterie eiwitten die naar buiten getransporteerd moeten worden?

Meer informatie over de projecten vind je hier: <https://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/enw/vier-nieuwe-projecten-in-open-programma-voor-aardwetenschappen-en-levenswetenschappen.html>

NWO call for proposals Industrial Doctorates (9 oktober 2017)

Bron: Website NWO onze financieringsinstrumenten <https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/ttw/industrial-doctorates/industrial-doctorates.html>

Recent stelde de staatssecretaris van het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OCW) een financiële impuls beschikbaar voor het aanstellen van promovendi die deels in kennisinstellingen en deels in het bedrijfsleven werkzaam zijn: Industrial Doctorates. Als pilot is deze call for proposals

<https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/ttw/industrial-doctorates---call-for-proposals/20170922+Call+for+Proposals.+Industrial+Doctorates+NL.docx.pdf> ontwikkeld. De call is nadrukkelijk bedoeld voor onderzoekers uit alle wetenschappelijke disciplines, maar wel in samenwerking met bedrijven. Dit kan met elk type bedrijf zijn en vooral het mkb wordt uitgenodigd om te participeren.

Waarvoor

De Industrial Doctorates call maakt intensieve samenwerking mogelijk in promotieprojecten uitgevoerd binnen zowel een kennisinstelling als bedrijf op elk wetenschappelijk gebied. Naast talentontwikkeling op het onderzoeksgebied versterkt of creëert deze

opzet de toepassing van de opgedane wetenschappelijke kennis in een publiek-private samenwerking (PPS). De opzet draagt bij aan het relatief snel toepassen of doorontwikkelen van wetenschappelijke kennis relatief snel (na of parallel aan de promotie).

Voor wie

Onderzoekers (minimaal UD) met een vast dienstverband bij een van de Nederlandse universiteiten, Universitaire Medische Centra, KNAW- en NWO-instituten, het Nederlands Kanker Instituut, het Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek te Nijmegen, de Dubble-bundellijn bij de ESRF te Grenoble, NCB Naturalis, Advanced Research Centre for NanoLithography (ARCNL) en het Prinses Maxima Centrum kunnen een aanvraag indienen.

Een aantal belangrijke voorwaarden zijn:

- *in het budget is een onderscheid tussen afstuderende of afgestudeerde masterstudenten (compartiment I) en werknemers die in dienst zijn van het deelnemende bedrijf (compartiment II);*
- *indiëning met vacante posities is niet toegestaan;*
- *projecten moeten aansluiten op bestaande publiek-private Samenwerking (PPS) of een overtuigend nieuw PPS vormen;*
- *per aanvrager kan slechts één aanvraag worden ingediend;*
- *in elk project wordt cofinanciering door het bedrijf verlangd (voor mkb gelden lagere eisen);*
- *per bedrijf wordt maximaal één project per compartiment toegekend.*

Wat aanvragen

De maximaal aan te vragen NWO-subsidie per project bedraagt 222.563 Euro. Dit budget is primair bedoeld voor personele kosten (tarief van 217.563 Euro) en bijbehorende benchfee (5.000 Euro): een PhD project voor een periode van maximaal vier jaar o.b.v. fulltime aanstelling bij een door NWO erkende kennisinstelling. In geval van afwijkende aanstellingen en bijbehorende kosten (korter, kleiner, langer door een part time aanstelling) zullen naar rato moeten worden aangegeven en berekend in de aanvraag. In geval van een parttime aanstelling mag de promotie maximaal vijf jaar duren.

Additionele uitgaven ten behoeve van het project/de promotie door de kennisinstelling, onder te verdelen naar 'materiële uitgaven' en 'investerings', kunnen worden begroot met dekking door private cofinanciering.

Wanneer

De deadline voor het indienen van aanvragen is **dinsdag 16 januari 2018, 14.00 uur CET**.

Voor meer informatie over beoordelingscriteria en de formulieren: <https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/ttw/industrial-doctorates/industrial-doctorates.html>

Regional subsidy and innovation news

EU R&D and innovation policy

EC: Joint Undertakings hebben duidelijke meerwaarde (11 oktober 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 41

De Joint Undertakings (JU's) dragen bij aan het Europese concurrentievermogen, het behalen van Europese doelstellingen op het gebied van onderzoek en het tegengaan van fragmentatie binnen bepaalde onderzoeksterreinen. Dit blijkt uit de resultaten van de evaluatie van de JU's. Er komen in het rapport nog wel een aantal verbeterpunten naar voren.

Joint Undertakings dragen bij aan Europese onderzoeksdoelstellingen

De zeven *Joint Undertakings* (JU's), die via hun bijbehorende *Joint Technology Initiatives* (JTI's) deel uitmaken van het Horizon 2020-programma, dragen direct bij aan het Europese concurrentievermogen en aan het behalen van EU-beleidsdoelstellingen op het gebied van onderzoek. Dit blijkt uit een **rapport van de Commissie** http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/20171009_a187_swf.pdf over de **evaluatie van de JU's**. Er zijn echter nog wel een aantal aandachtspunten.

Succesvol samenbrengen van sectoren

De grootste kracht van de JU's is volgens het rapport dat deze partnerschappen belangrijke en strategische industriepartners uit verschillende sectoren en EU-landen samenbrengen. Ook slagen de JU's erin fragmentatie binnen bepaalde sectoren tegen te gaan en maken ze voldoende extra private investeringen in onderzoek los. Daarnaast hebben de JU's op het gebied van openheid vooruitgang geboekt en hangen hun onderzoeksprioriteiten samen met Horizon 2020-activiteiten. Hierdoor is 90% van de deelnemers aan de consultatie over de JU's tevreden met deze partnerschappen.

Uitdagingen

Volgens de experts zouden de JU's meer open moeten staan voor deelname van verschillende soorten organisaties, bijvoorbeeld als partner in de JU of als partner in projecten binnen de JTI. Ook zouden de JU's meer organisaties uit EU13-landen moeten betrekken, want de deelname ligt in JU's nog lager dan in Horizon 2020. Een andere uitdaging is het verbinden van de activiteiten binnen JU's aan de bredere maatschappelijke context. De Commissie concludeert dat de activiteiten van de JU's beter moeten worden afgestemd op EU-, nationaal en regionaal beleid. Ook moeten de JU's beter communiceren over hun projectresultaten.

Context

Joint Undertakings zijn Europese publiek-private partnerschappen, op basis van artikel 187 van het Verdrag van de werking van de EU (VwEU), die ingezet worden om op een aantal strategische domeinen meer richting te geven aan de O&O-activiteiten in Europa om de concurrentiekracht van de Europese industrie op dat gebied te versterken. Op Europees niveau geven de JU's richting aan de activiteiten via een *Joint Technology Initiative*, wat onder andere inhoudt dat de JU's een deel van de Horizon 2020-gelden mogen programmeren. De JU is één van de soorten partnerschappen aan de hand waarvan Horizon 2020 de banden aanhaalt met nationale en regionale programma's, particuliere investeringen in onderzoek en innovatie aanmoedigt en Europese middelen samenbrengt om Europese uitdagingen aan te gaan. Horizon 2020 werkt met verschillende soorten partnerschappen, zoals **Artikel 185-initiatieven** en **Joint Programming**. In aanloop naar het volgende kaderprogramma heeft de Europese Commissie aangegeven kritisch te willen kijken naar de relevantie van alle partnerschappen. Volgens de Lamy-groep zijn er te veel verschillende soorten partnerschappen waardoor het landschap te complex is.

Meer informatie:

Publicatie Europese Commissie http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/20171009_a187_swf.pdf: *INTERIM EVALUATION of the Joint Undertakings operating under Horizon 2020*

EC kritisch op Artikel 185-initiatieven (11 oktober 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 41

Artikel 185-initiatieven zijn niet duurzaam genoeg en hangen niet voldoende samen met breder EU-beleid. Dit wordt duidelijk in een rapport van de Europese Commissie. Wel zorgen Artikel 185-initiatieven voor stabiele programma's op de lange termijn.

Toegevoegde waarde Artikel 185-initiatieven

Artikel 185-initiatieven leiden niet tot voldoende duurzaamheid en flexibele programma's met minder administratieve lasten, iets wat met mogelijke alternatieven voor het gebruik van Artikel 185 wel zou kunnen lukken. Dit blijkt uit een rapport van de Europese Commissie http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/20171009_a185_swf.pdf over de resultaten van de evaluatie van de Artikel 185-initiatieven. Het rapport gaat in op verschillende aandachtspunten en de toegevoegde waarde van Artikel 185-initiatieven.

Mismatch tussen beleid en activiteiten

Een uitdaging is dat er een mismatch is tussen de beleidsdoelstellingen en de concrete activiteiten van de Artikel 185-initiatieven. Verder moeten deze initiatieven zichtbaarder zijn in het onderzoeks- en innovatieveld. Het blijkt dat het soms onduidelijk is hoe de Artikel 185-initiatieven aansluiten op zowel nationaal beleid als andere vergelijkbare initiatieven binnen Horizon 2020, zoals bijvoorbeeld de *Joint Programme Initiatives* (JPI's) of de *FET Flagships*. Dit komt met name door de complexiteit van het onderzoeks-

en innovatielandschap op zowel nationaal als Europees niveau. Ondanks dat het aantal publiek-publieke partnerschappen snel is toegenomen, blijkt er een tekort aan deelname vanuit minder onderzoeks-intensieve landen.

Artikel 185-initiatieven als stimulans voor stabiele programma's

Het rapport gaat ook in op de positieve aspecten van de Artikel 185-initiatieven. Zo dienen de initiatieven als stimulans voor stabiele programma's, doordat ze financieel perspectief bieden op de langere termijn. Dit is vooral belangrijk in de voltooiing van de *European Research Area* (ERA) door de focus op transnationale samenwerking en de stroomlijning van Europese onderzoeks- en innovatieprogramma's. Verder zijn de initiatieven goed ingebed in breder EU-beleid, ook buiten Horizon 2020, en dragen ze bij aan een beter geïntegreerd en gecoördineerd Europees beleid voor onderzoek en innovatie. Ook wordt het bestuursstelsel van de initiatieven als efficiënt beoordeeld.

Context

In het rapport presenteert de Europese Commissie de resultaten van zeven evaluaties en publieke consultaties over de Artikel 185-initiatieven. Uit een rapport in opdracht van de Estse regering bleek eerder al dat er onvoldoende zicht was op de toegevoegde waarde van instrumenten voor partnerschappen.

Horizon 2020 werkt met verschillende soorten partnerschappen, zoals de Artikel 185-initiatieven, *Joint Programming* en de JTI's (ook wel Artikel 187-initiatieven genoemd). Artikel 185 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VwEU) vergemakkelijkt deelname aan gemeenschappelijke onderzoeksprogramma's van verschillende lidstaten en/of geassocieerde landen. De initiatieven zijn gebaseerd op publiek-publieke partnerschappen waarbij nationale onderzoekagenda's met elkaar worden geïntegreerd en er een gezamenlijke onderzoekagenda wordt geformuleerd. Er zijn momenteel vijf publiek-publieke partnerschappen in Artikel 185.

Meer informatie

Publicatie Europese Commissie http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/20171009_a185_swd.pdf : *Participation of the EU in research and development programmes undertaken by several Member States based on Article 185 of the TFEU*

Zevende cohesierapport: meer verbindingen en investeringen, minder complexiteit (10 oktober 2017)

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief week 41*

Het Europees cohesiebeleid moet innovatie bevorderen middels interregionale netwerken en investeringen in vaardigheden. Bovendien moet er meer geïnvesteerd worden in innovatie voor bijvoorbeeld schone energie in de transportsector om nieuwe mondiale uitdagingen het hoofd te bieden. Daarnaast moet het beleid in de toekomst eenvoudiger worden. Interregionale verbindingen moeten innovatie bevorderen.

Om meer te kunnen profiteren van innovatie moeten bedrijven, diensten en onderzoekscentra beter en regio-overstijgend met elkaar verbonden worden. Dit blijkt uit het zevende Cohesierapport http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion7/7cr.pdf van de Europese Commissie, dat gepubliceerd werd in de Europese Week van regio's en steden. Innovatie in de EU beperkt zich momenteel tot een gelimiteerd aantal regio's in Noordwest-Europa. In deze regio's zorgen goede interregionale verbindingen, hooggeschoolde arbeidskrachten en een aantrekkelijke bedrijfsomgeving ervoor dat omliggende regio's ook van deze innovatie profiteren. In landen in Zuidoost-Europa is dit veel minder het geval doordat de algehele innovatieprestaties van de meest innovatieve regio's hier lager zijn. Het rapport roept daarom op tot meer verbindingen tussen regio's in heel Europa en benadrukt het belang van investeren in vaardigheden voor economische groei en ter bestrijding van een vaardighedentekort, jeugdwerkloosheid en sociale uitsluiting.

Territoriale samenwerking kan volgens de Commissie landen en regio's ook helpen om oplossingen te identificeren voor gemeenschappelijke problemen in Europa. Dankzij samenwerkingsprogramma's is er al meer *know-how* tussen regio's overgedragen en zijn lokale economieën diverser geworden. Nieuwe mondiale uitdagingen op het gebied van onderwijs, onderzoek, milieu, energie, gezondheid en veiligheid kunnen hierdoor beter worden aangepakt. Zo stelt het rapport dat het cohesiebeleid meer moet investeren in duurzame en koolstofarme energie in de transportsector om de klimaatdoelen voor 2030 te kunnen halen. Onderzoek, innovatie en koolstofarme economie zijn ook investeringsprioriteiten voor Nederland.

Cohesiebeleid is effectief, maar moet eenvoudiger

Het cohesiebeleid behaalt veel van haar doelstellingen: zo zijn de gemiddelde BNP's van EU-lidstaten dicht bij elkaar komen te liggen. Echter, hoewel de meer en minder ontwikkelde regio's vooruitgang boeken, blijven transitieregio's vaak achter in hun ontwikkeling, omdat hun regionale innovatiesystemen nog niet sterk genoeg ontwikkeld zijn.

Bovendien komt in het rapport naar voren dat implementatie van het beleid te traag gaat. Zo was in juli 2017 pas 39% van de financiering voor de 2014-2020 programma's vrijgegeven. Daarom moet er meer aandacht worden besteed aan vereenvoudiging van het beleid en aan capaciteitskwesaties, blijkt uit het rapport.

De #CohesionAlliance wil een sterker cohesiebeleid na 2020

Vlak na de publicatie van het zevende Cohesierapport werd tijdens de opening van de Europese Week van regio's en steden de *#CohesionAlliance* <http://cor.europa.eu/en/takepart/Pages/cohesion-alliance.aspx> gelanceerd. Deze alliantie kijkt uit naar het Commissievoorstel voor het meerjarig financieel kader en is van mening dat het cohesiebeleid hierin sterker en effectiever moet. In haar verklaring <http://cor.europa.eu/en/takepart/Documents/declaration-cohesion-alliance.pdf> laat de alliantie weten dat het cohesiebeleid een lange termijn investeringsbeleid moet zijn voor alle Europese regio's. Bovendien komt in de verklaring naar voren dat

het cohesiebeleid beter gecommuniceerd moet worden naar EU-burgers en beter moet worden gecoördineerd met ander EU-beleid. Daarnaast moet het cohesiebeleid gesimplificeerd worden, aldus de *#CohesionAlliance*. De verklaring is onder andere ondertekend door het Comité van de Regio's, Eurocities en de *Assembly of European Regions* (AER).

Tijdslijn en context

In het Reflectiepaper over de Toekomst van EU-financiën kwam naar voren dat er minder budget beschikbaar zal zijn en dat cohesiebeleid zich daarom moet gaan toespitsen op gebieden met de meeste EU toegevoegde waarde. In het zevende Cohesierapport staat dat cohesiebeleid post-2020 zich moet focussen op terreinen als onderzoek, innovatie, vaardigheden, energie, klimaatverandering en sociale inclusie.

Begin 2018 zal er een publieke consultatie gehouden worden over de toekomst van het cohesiebeleid. In mei 2018 zal het Commissievoorstel voor het Meerjarig Financieel Kader worden gepresenteerd, gevolgd door de voorstellen voor het cohesiebeleid post-2020.

Meer informatie:

Publicatie Europese Commissie http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2017/10/10-09-2017-the-future-of-eu-finances-new-cohesion-report-fuels-the-discussion-on-eu-funds-after-2020: *The 7th report on economic, social and territorial cohesion*

National R& D and innovation policy news

Rutte III zet in op innovatie, maar gevraagde euro's blijven uit (11 oktober 2017)

Bron: Financiële Dagblad 11 oktober 2017

Het nieuwe kabinet gaat €400 mln extra per jaar investeren in onderzoek en innovatie. Dat is een domper voor bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstituten. Zij proberen Den Haag er al maanden van te overtuigen dat €1 mrd extra nodig is om internationaal concurrerend te blijven.

Het bedrag is opgesplitst in €200 mln extra voor fundamenteel onderzoek en €200 mln voor toegepast onderzoek. Hoe dit geld precies wordt verdeeld, is nog niet duidelijk.

Het kabinet maakt de komende twee jaar ook €100 mln vrij voor laboratoria en testruimtes. Dit lijkt onvoldoende om structurele problemen van onderzoeksinstituten op te lossen. Een eerdere inventarisatie van het ministerie van Economische Zaken (EZ) heeft laten zien dat er de komende vijf jaar €455 mln nodig is voor 54 projecten. De helft van deze projecten is volgens EZ cruciaal voor het bedrijfsleven en de internationale positie van Nederland.

Andere innovatiespeerpunten Rutte III

1. *Techniekpact en het Platform Bètatechniek blijven bestaan. Deze initiatieven willen **techniekopleidingen** aantrekkelijker maken.*
2. *Het kabinet gaat antwoord geven op de vraag wat de status van 'mainport' de regio **Eindhoven** op gaat leveren. Eerder pleitte de regio voor €10 mrd aan extra investeringen. Daarover staat in het regeerakkoord geen woord.*
3. *Het kabinet wil **onderzoekscentrum Estec** van de European Space Agency in Noordwijk behouden, indien nodig met 'middelen uit de regionale envelop'. Volgens branchevereniging FME moet de overheid jaarlijks €50 mln extra in ruimtevaart investeren. Ook daarover geen woord.*
4. *De overheid - denk aan het ministerie van Defensie en Rijkswaterstaat - gaat zich meer opstellen als '**launching customer**' voor innovatieve producten en diensten.*
5. *Innovatiekredieten en de subsidieregeling voor onderzoeksprojecten waar **mkb-bedrijven** aan meedoen, worden 'uitgebreid'.*
6. ***Innovatiebox** wordt verhoogd naar 7%. Oftewel: de winst die bedrijven behalen met octrooien en onderzoeksprojecten wordt niet belast met 5%, maar 7%. Dit is een bezuiniging van €113 mln.*
7. *Ook **hogescholen en universiteiten** die met bedrijven samenwerken aan bèta- en techniekonderwerpen komen voor de €200 mln extra voor toegepast onderzoek in aanmerking.*

Topsectoren blijven bestaan

Rutte III zet het topsectorenbeleid voort, maar stelt aanvullende eisen. In de huidige opzet werken bedrijven, onderzoekers en overheden samen in negen sectoren, van agrifood tot water. Het nieuwe kabinet wil dat de gezamenlijke onderzoeksprojecten gericht zijn op 'economische kansen' in 'maatschappelijke thema's'. Het regeerakkoord noemt er drie, maar dat blijken drie groepen van negen thema's te zijn: energietransitie, duurzaamheid, landbouw, water, voedsel, quantum, hightech, nano en fotonica. Extra budget voor de topsectoren, waar nu in totaal zo'n €1 mrd in omgaat, is er niet.

Van de €200 mln voor toegepast onderzoek gaat een deel naar 'grote technologische instituten die aantoonbaar aan marktbehoeften tegemoetkomen', zo schrijft Rutte III. Te denken valt aan organisaties als TNO, Deltares of de instituten in Wageningen. De grote vraag is wat er gebeurt met onderzoek dat niet direct economische kansen oplevert, maar wel voor de samenleving van belang is. Specifieke kennis over bijvoorbeeld dierenwelzijn, milieubeleid en klimaat is door de bezuinigingen van het vorige kabinet al voor een deel verdwenen.

hogescholen en universiteiten, die met een budget van ongeveer €3,4 mrd het meeste profiteren van het geld voor onderzoek en innovatie, kunnen hun borst natmaken voor veranderingen in financiering. Rutte III wil de manier waarop de instellingen door het Rijk worden gefinancierd herzien. Het voorstel is afkomstig van oud-VVD-Kamerlid Pieter Duisenberg, nu voorzitter van de vereniging van universiteiten VSNU. Hij pleitte vorig jaar voor meer geld voor technische opleidingen. Het nieuwe kabinet gaat hier 'speciale aandacht' aan besteden. Wat dit precies betekent, moet de komende maanden duidelijk worden.

Regeer akkoord: Rutte-III houdt vast aan prestatiebekostiging (11 oktober 2017)

Bron: Website ScienceGuide <http://www.scienceguide.nl/201710/rutte-iii-houdt-vast-aan-prestatiebekostiging.aspx>

Het hoger onderwijs krijgt er geen geld bij van Rutte-III en moet bezuinigen. Opleidingen die onvoldoende leiden tot baankansen worden gekort. Ook wordt er door het nieuwe kabinet vastgehouden aan prestatiebekostiging middels kwaliteitsafspraken. Wel komt er extra geld voor onderzoek en bètaopleidingen.

Onder Rutte-III wordt er niet extra geïnvesteerd in het hoger onderwijs. **Onderzoek krijgt wel meer geld, in totaal €400 mln op jaarbasis. Dit geld gaat naar toegepast bèta-technisch onderzoek en onderzoek van NWO dat gekoppeld is aan de Nationale Wetenschapsagenda.** Er zijn ook bezuinigingen zoals op de doelmatigheid van opleidingen. **Dit houdt in dat er op opleidingen wordt bezuinigd waarvan blijkt dat deze opleidingen onvoldoende aansluiten op de arbeidsmarkt. Dit gaat om een bezuiniging van structureel €183 mln.** Deze bezuiniging moet de lopende tekorten op de OCW-begroting dichten. Daarnaast wordt er structureel €100 miljoen bezuinigd op de lumpsum van mbo, hbo en wo, blijkt uit de doorrekening <http://www.scienceguide.nl/201710/rutte-iii-houdt-vast-aan-prestatiebekostiging.aspx> van het CPB.

Waar de afgelopen vier jaar veel over gediscussieerd is zijn nieuwe kwaliteitsafspraken <http://www.scienceguide.nl/201703/de-lange-weg-van-de-prestatieafspraken.aspx>. Op de vorige prestatieafspraken die zijn ingevoerd onder leiding van staatssecretaris Halbe Zijlstra (VVD) is veel kritiek geweest. Het wo en hbo wilden beide af van dergelijke prestatiebekostiging, ook bij de verdeling van de middelen die voortkomen uit het studievoorschot. Toch handhaaft het nieuwe kabinet een vorm van prestatieafspraken, ditmaal onder de noemer van kwaliteitsafspraken.

Onderwijs krijgt er netto niets bij

De middelen die vrijkomen door het studievoorschot worden gekoppeld aan kwaliteitsafspraken op instellingsniveau. Instellingen krijgen van dit nieuwe kabinet de ruimte om daartoe samen met partners zelf doelstellingen en indicatoren op te stellen. Deze kwaliteitsafspraken moeten wel passen binnen de doelen van de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, deze afspraken worden onafhankelijk getoetst. **De nieuwe regering komt ook met een nieuwe strategische agenda hoger onderwijs. Daarmee lijkt Commissie van de Donk zijn weerslag te krijgen in het toekomstige hoger onderwijsbeleid en blijft ook de korting bestaan als de kwaliteitsafspraken niet worden gehaald.**

De aderlating voor het CDA en de ChristenUnie is dat de basisbeurs niet wordt heringevoerd terwijl beide partijen dit in het programma hadden staan. Toch wil dit kabinet het hoger onderwijs toegankelijker maken door het collegegeld voor studenten te verlagen in het eerste jaar en voor pabo-studenten zelfs voor de eerste twee jaar. Dit brengt een investering met zich mee van €200 miljoen.

De verlaging van het collegegeld stond in geen enkel verkiezingsprogramma van de Tweede Kamer verkiezingen in maart, behalve in dat van GroenLinks, die partij wilde het collegegeld met een kwart verlagen. Dit is *de facto* de toekomstige situatie bij de pabo, waar de eerste twee jaar voor de helft van het collegegeld gestudeerd kan worden. Voor de rest van de studenten is dit voor de helft gelukt, zij krijgen meer een jaar 50% korting.

10-jaars rente

Het studievoorschot is niet afgeschaft maar lenen wordt wel duurder. De rente op studieleningen wordt niet meer gekoppeld aan de lagere vijfjaars-staatsobligaties die rente is momenteel onder de 0%, maar aan de 10-jaars rente. Op termijn levert de verandering in de rentetermijn een besparing op van €200 miljoen. Dit stond in de verkiezingsprogramma's van CDA en de ChristenUnie. Zij wilden met deze besparing deels de basisbeurs weer invoeren. Als de rente weer gaat oplopen wanneer de stimuleringen van de centrale banken afnemen dan kan de rente van de studieleningen fors oplopen naar een paar procent.

Lees hier de reactie van de studentenbonden "Sigaar uit eigen doos" <http://www.scienceguide.nl/201710/lager-collegegeld-sigaar-uit-eigen-doos.aspx>.

Al met al kan gesteld worden dat de VVD zonder veel investeringen in het onderwijs op universiteiten en hogescholen een nadrukkelijke stempel heeft gedrukt op de hoger onderwijsparagraaf van dit kabinet. De kwaliteitsafspraken en met nadrukkelijke koppeling van investeringen in R&D met de Wetenschapsagenda en topsectoren. Het CDA heeft op het gebied van hoger onderwijs flink moeten inleveren bij de instandhouding van het leenstelsel.

De korting op het collegegeld wordt gefinancierd door hogere leenkosten, daarmee hebben het CDA *de facto* niets binnen gehaald. Wel wordt er strenger gecontroleerd op de handhaving van de wet met betrekking tot het Engels in het hoger onderwijs, een langgekoesterde wens. De ChristenUnie heeft samen met de VVD een lans weten te breken voor extra geld voor het bèta-technische onderzoek en onderwijs in dit nieuwe kabinet. D66 heeft, zo lijkt het althans, een halt weten toe te roepen aan de vergaande selectie aan de poort bij de masters in het hoger onderwijs.

Meer geld voor onderzoek

Technische Universiteiten en technische opleidingen bij hogescholen kunnen ook meer aanspraak maken op gelden voor toegepast onderzoek, dit wordt deels bekostigd door het ministerie van EZ dat er structureel €150 miljoen bij krijgt. Deze investeringen van EZ moeten aantoonbaar aan de marktbehoeften tegemoet komen en aan de publiek-private samenwerking bij universiteiten en hogescholen met focus op bèta en techniek. Daarmee is een belangrijke wens van de ChristenUnie en de VVD ingewilligd. Deze partijen willen namelijk al veel langer dat er meer geld wordt geïnvesteerd in het onderzoek aan de TU's en bèta-technische onderwijs.

Daarnaast wordt de bekostiging van het hoger onderwijs tegen het licht gehouden, zoals al is aangekondigd door het huidige kabinet. Ook hier kunnen technische universiteiten en het technisch hbo uitkijken naar financiële voordelen. *"In deze kabinetsperiode wordt de bekostigingssystematiek voor het hoger onderwijs herzien, met daarbij specifieke aandacht voor technische opleidingen."*

Lees hier een overzicht van de eerdere voorstellen van OCW om de bekostiging aan te passen http://www.scienceguide.nl/media/1936399/nieuwsbrief_nieuw_4_blokken_bekostiging.html.

Het Groen onderwijs krijgt toch een plek bij OCW, in tegenstelling tot de wens van het CDA. Deze partij was hier altijd fel tegenstander van, **Sybrand Buma noemde dit tijdens de verkiezingscampagne** <http://www.scienceguide.nl/201606/je-moet-sproeien-om-te-groeien.aspx> **nog een 'gigantisch drama' voor de Universiteit Wageningen. De taakstelling die met de overheveling van het**

Groen Onderwijs naar OCW waren gemoeid lijken nu van tafel. De taakstelling van €10 miljoen wordt door dit nieuwe kabinet teruggedraaid.

Nalatenschap van Sander Dekker

Meer aandacht voor onderzoek gekoppeld aan de Wetenschapsagenda is een belangrijk punt dat de VVD binnen heeft gehaald. Sander Dekker heeft er in het verleden <http://www.scienceguide.nl/201606/wetenschapsagenda-geen-gratuite-exercitie.aspx> al op gehamerd dat onderzoek gefinancierd door NWO-voorrang moet krijgen als dit onderzoek past binnen de Wetenschapsagenda. De zin in het regeerakkoord over fundamenteel onderzoek gekoppeld aan de Wetenschapsagenda mag dan ook niet verrassend zijn. Speciale aandacht gaat uit naar technische wetenschappen en onderzoeksgroepen die te maken hebben met hoge kosten NWO geeft prioriteit aan fundamenteel onderzoek in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda en de Topsectoren. Verdere internationalisering van het hoger onderwijs staat ook in de agenda van dit kabinet. Duidelijke streefcijfers voor meer internationale studenten <http://www.scienceguide.nl/201701/nederland-moet-een-magneet-voor-talent-zijn.aspx>, zoals voormalig VVD-Kamerlid Duisenberg nog voorstelde zijn er niet, maar dit kabinet gaat er wel naar streven om het Nederlandse hoger onderwijs aantrekkelijker te maken voor internationale studenten.

Selectie aan banden

Coalitiepartner D66 is altijd een tegenstander van selectie geweest en wordt in het regeerakkoord bediend. Paul van Meenen heeft hier altijd fel tegen geageerd in de Kamer. Ook in het verkiezingsprogramma is er gepleit om de neveneffecten van selectie in kaart te brengen. Dit kabinet komt met een taskforce om de nadelige effecten van selectie op toegankelijkheid te bestrijden. De mogelijkheid voor selectie blijft bestaan, maar voor de toegang tot de masterfase wordt er een kader ontwikkeld, met inachtneming van het werk van de taskforce 'toelating master'. Hierin worden in ieder geval twee zaken beter verankerd: de methodes voor selectie moeten transparant en eerlijk zijn en de toegankelijkheid van de masterfase moet gewaarborgd zijn. Met als vertrekpunt dat tenminste iedere afgestudeerde bachelorstudent het recht krijgt door te stromen naar minstens één masteropleiding binnen het eigen vakgebied. Dit is voor de VVD een tegenvaller, want die zijn altijd voor selectie geweest. De liberalen zien dit als middel om de kwaliteit van een opleiding te verhogen, zo staat in het verkiezingsprogramma.

Kernpunten regeerakkoord-Rutte III voor universiteiten (11 oktober 2017)

Bron: VSNU-bureau

- Het nieuwe kabinet investeert in onderzoek:
 - a. €200 miljoen structureel in fundamenteel onderzoek
 - b. twee keer €50 miljoen eenmalig in onderzoeksinfrastructuur
 - c. €200 miljoen structureel in toegepast onderzoek en innovatie.
- De taakstellingen voor onderwijs in de OCW-begroting en voor het groen onderwijs worden teruggedraaid, maar de structurele dekking hiervoor komt van een nieuwe ombuiging van €183 miljoen structureel onder de noemer 'doelmatiger onderwijs'. Het lijkt er op dat deze ombuiging wordt verdeeld over MBO, HBO en WO, wat een taakstelling van circa €50 miljoen voor het WO zou kunnen betekenen.
- Het collegegeld voor eerstejaars (HBO/WO) wordt met ingang van het collegejaar 2018/2019 gehalveerd. Ook wordt het collegegeld voor de (academische) PABO voor de eerste twee jaar gehalveerd. Dit wordt bekostigd uit de algemene middelen. Het regeerakkoord zegt niets over het collegegeld bij de universitaire lerarenopleidingen.
- De rente van het studievoorschot wordt aangepast aan de reguliere 10-jaarsrente. Dit levert op lange termijn structureel €226 miljoen op.

Overzicht financiële maatregelen

G	Onderwijs, onderzoek en innovatie	2018	2019	2020	2021	struc
36	Fundamenteel onderzoek	100	150	200	200	200
37	Toegepast onderzoek innovatie	100	150	200	200	200
	<i>Waarvan OCW</i>	25	38	50	50	50
	<i>Waarvan EZ</i>	75	112	150	150	150
38	Onderzoeksinfrastructuur	50	50			
46	Doelmatiger onderwijs	-20	-92	-137	-183	-183
47	Terugdraaien taakstelling OCW	244	415	410	338	183
48	Terugdraaien taakstelling groen onderwijs		9	13	14	10
49	Halvering collegegeld eerstejaars HO (incl. Pabo 2 jaar en intensivering profileringsfondsen)	70	165	165	170	175
50	10-jaarsrente studievoorschot					-226

Financieel (kwalitatief) en governance

- In deze kabinetsperiode wordt de bekostigingssystematiek voor het hoger onderwijs herzien, met specifieke aandacht voor technische opleidingen.

- De financiering van het onderzoek aan universiteiten wordt sterker gekoppeld aan onderzoeksinspanningen, wetenschappelijke kwaliteit en maatschappelijke impact. Daarbij moet voldoende ruimte zijn en blijven voor vrij onderzoek. Speciale aandacht gaat uit naar technische wetenschappen en onderzoeksgroepen die te maken hebben met hoge kosten.
- Het groen onderwijs wordt ondergebracht bij OCW en zal op dezelfde wijze per deelnemer gefinancierd worden als het reguliere onderwijs. De kenmerkende hechte samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven blijft gewaarborgd. De oude taakstelling van €10 miljoen op het groen onderwijs wordt teruggedraaid.

Onderwijs

- Selectie in het hoger onderwijs blijft, maar wordt verder ingekaderd met het oog op toegankelijkheid. Het kabinet steunt de weg die de universiteiten met de Taskforce Toelating master zijn ingeslagen, wel met een extra maatregel om een kader te ontwikkelen voor de methodes van selectie en de toegankelijkheid op sectorniveau (voor iedere afgestudeerde bachelorstudent een passende masteropleiding). Universiteiten moeten daarnaast het instellen van een Numerus Fixus voor bacheloropleidingen beter gaan onderbouwen en de minister krijgt meer ruimte om dit te blokkeren.
- Het kabinet wil de macrodoelmatigheid van bestaande opleidingen in het hoger onderwijs gaan toetsen. Er komen instrumenten om in te grijpen bij opleidingen die studenten onvoldoende voorbereiden op de arbeidsmarkt. *Mogelijk moet hiermee de taakstelling 'doelmatigheid' worden ingevuld, die ook aan het mbo wordt opgelegd.*
- Het kabinet stimuleert inkomende en uitgaande mobiliteit, maar gaat scherper sturen op toegankelijkheid, kwaliteit en naleving van de wet. Het kabinet gaat er op toezien dat, zoals geregeld in de wet, opleidingen alleen Engelstalig zijn wanneer dit een toegevoegde waarde heeft, de kwaliteit van voldoende niveau is en er in voldoende mate Nederlandstalige opleidingen zijn. Er komt een internationaliseringsaanpak die het voor zoveel mogelijk studenten mogelijk maakt een studie te volgen in het buitenland. Het nieuwe kabinet wil daarnaast de aantrekkelijkheid van het NI onderwijs voor buitenlandse studenten vergroten, met behoud van de toegankelijkheid.
- De invoering van een maatwerkdiploma in het voortgezet onderwijs wordt verder onderzocht. In het VO worden experimenten mogelijk waarmee leerlingen vakken op hoger niveau kunnen afsluiten en daarmee toegang krijgen tot vervolgopleidingen (mits zij voldoen aan selectiecriteria daarvoor). Effecten op civiel effect worden gemonitord.
- Leven Lang Leren wordt gestimuleerd met individuele scholingsregeling: vergroot mogelijk de vraag naar post initieel onderwijs, wel onduidelijk welke bijdrage kabinet hierin vraagt van onderwijsinstellingen. Om er voor te zorgen dat iedereen zich na het afstuderen kan blijven ontwikkelen, heeft het kabinet de inzet om de fiscale aftrekpost voor scholingskosten te vervangen door een individuele leerrekening voor alle Nederlanders die een startkwalificatie hebben gehaald. Deze rekening moet het levenlang-lerenbeleid vanuit de overheid bundelen. Met sociale partners en onderwijsinstellingen worden afspraken gemaakt over hun bijdrage aan een levenlang leren bij de invoering van deze scholingsregeling. Hierbij wordt ook de positie van de O&O-fondsen betrokken.

Onderzoek, Valorisatie & Innovatie

- Het nieuwe kabinet investeert in onderzoek:
 - a. €200 miljoen structureel in fundamenteel onderzoek
 - b. twee keer €50 miljoen (2018 en 2019) in onderzoeksinfrastructuur
 - c. €200 miljoen structureel in toegepast onderzoek en innovatie.

Onderdeel hiervan is een extra investering bij grote technologische instituten die aantoonbaar aan marktbehoeften tegemoet komen en publiek-private samenwerking bij universiteiten en hogescholen met focus op bèta en techniek. De financiering van het onderzoek aan universiteiten wordt daarnaast sterker gekoppeld aan onderzoeksinspanningen, wetenschappelijke kwaliteit en maatschappelijke impact. Daarbij moet voldoende ruimte zijn en blijven voor vrij onderzoek. **Speciale aandacht gaat uit naar technische wetenschappen en onderzoeksgroepen die te maken hebben met hoge kosten. NWO geeft prioriteit aan fundamenteel onderzoek in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda en de Topsectoren, met de nieuwe focus. De vrije competitie blijft in stand.**

In de investeringsagenda heeft de Kenniscoalitie gevraagd om €1 miljard structureel voor onderzoek en innovatie op basis van een 50-50 verdeling tussen thematisch onderzoek en de brede basis. Alhoewel niet het gewenste miljard, zijn met name de investering van €200 miljoen voor fundamenteel onderzoek en een investering in de kennisketen positieve ontwikkelingen. Over de besteding van de 2 x €200 miljoen blijft nog veel onduidelijk: gebeurt dit (deels) via de NWA en de topsectoren en/of via NWO of direct naar de instellingen?

De 2x €50 miljoen voor grootschalige infrastructuur lijkt vanwege het incidentele karakter lastig inzetbaar, omdat grootschalige infrastructuur (zowel in internationale consortia als landelijke infra) meerjarige investeringen zijn waarbij een incidentele injectie slechts beperkt zin heeft.

- Het topsectorenbeleid zal sterker worden gefocust op de economische kansen die de volgende drie grote maatschappelijke thema's bieden: energietransitie/duurzaamheid; landbouw/water/voedsel; en quantum/hightech/nano/fotonica. *Bijlage 1 De keuze om de topsectoren specifiek in te zetten ten behoeve van economische kansen biedt de mogelijkheid voor de NWA om als pendant hét instrument te worden voor de brede maatschappelijke uitdagingen.*
- De experimenten bij NWO met innovatieve beoordelingssystematieken worden voortgezet. Dit is in lijn met het in afstemming met het Rectorencollege opgestelde pakket aan maatregelen dat door NWO in oktober is gepubliceerd.
- Het kabinet stelt dat 'open science' en 'open access' de norm worden in wetenschappelijk onderzoek. Dit is belangrijke steun vanuit het nieuwe kabinet voor deze speerpunten van de VSNU.

- De mainport-status van de regio Eindhoven wordt samen met de regio uitgewerkt.
- Start-ups en publiek-private samenwerking met het midden- en kleinbedrijf worden gestimuleerd. In het regeerakkoord blijkt niet met welke instrumenten en middelen dit gaat gebeuren. Mogelijk wordt hiervoor een deel van de €150 miljoen van EZ voor toegepast onderzoek ingezet.
Bijlage 2
- Het kabinet zet, gezien het grote belang voor het internationaal aanzien van de Nederlandse hightech-industrie, in op het behoud van ESTEC in Noordwijk als grootste locatie van het European Space Agency. Zonodig worden hiervoor middelen uit de regionale envelop ingezet.
- De overheid gaat als launching customer innovatie aanjagen door meer gebruik te maken van de Small Business Innovation Research regeling (SBIR), bijvoorbeeld vanuit Defensie en Rijkswaterstaat.
- Het MKB verdient een krachtiger rol in het innovatiebeleid. De MKB Innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT) en de innovatiekredieten voor het MKB worden uitgebreid.

Internationaal

- Het aantal beurzen van het Holland Scholarship programma wordt binnen de begroting voor Ontwikkelingssamenwerking verdubbeld, gericht op de nieuwe focuslanden.
- Het nieuwe kabinet zet er op in dat de Europese begroting dient te worden gemoderniseerd: meer gericht op innovatie, onderzoek, klimaat en duurzaamheid. Dit sluit aan bij de lobby van de VSNU met betrekking tot uitbreiding van budget van het Europese kaderprogramma.
- Het kabinet herzielt het landenbeleid in het licht van de nieuwe doelstellingen van het buitenlands beleid om meer focus en effectiviteit aan te brengen. Als eerste stap in deze herziening worden Jordanië, Libanon en Irak focuslanden. Daarnaast wordt bezien welke Afrikaanse en andere landen als focuslanden worden toegevoegd of waarmee de OS-relatie wordt beëindigd.

Doelstelling bedrijvenbeleid € 800 miljoen aan publiek-private investeringen ruimschoots behaald (9 oktober 2017)

Bron: Website rijksoverheid nieuwsbericht <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/10/09/doelstelling-bedrijvenbeleid-%E2%82%AC-800-miljoen-aan-publiek-private-investeringen-ruimschoots-behaald>

Nederlandse bedrijven investeerden in 2016 €510 miljoen in publiek-private onderzoeksprojecten. De totale investeringen in deze projecten liepen daarmee op tot €1.060 miljoen, waarvan 48% private bijdragen. Hiermee is een belangrijke doelstelling van het bedrijvenbeleid van € 800 miljoen aan publiek-private investeringen ruimschoots behaald. Dit blijkt uit de Voortgangsrapportage Bedrijvenbeleid 2017 - Navigeren met wind in de zeilen. In deze voortgangsrapportage wordt teruggekeken op de resultaten van het Bedrijvenbeleid in het afgelopen jaar. Naast de totale publiek-private investeringen, zijn er ook andere belangrijke mijlpalen bereikt.

Mijlpalen

Nederland is innovatieleider en de meest concurrerende economie binnen de EU. Op 27 september jl. werd bekend dat Nederland zijn 4e plaats op de Global Competitiveness Index behoudt en de afstand met Duitsland (5e plaats) vergroot. Een notering in de top 5 is een centrale doelstelling van het bedrijvenbeleid. Daarnaast is Nederland innovatieleider volgens de European Innovation Scoreboard en bezet hier eveneens de 4e plaats.

Binnen de topsectoren werken wetenschappers, bedrijven en de overheid nauw samen aan grensverleggende vernieuwing en de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. Denk bijvoorbeeld aan RegMedXB dat zich richt op genezing van ziektes als diabetes en artrose. Ziektes die men nu alleen nog kan behandelen – cure instead of care. In *High Tech 2 Feed The World* slaan diverse topsectoren (Agri & Food, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en High Tech Systemen & Materialen) de handen ineen om slim en duurzaam voedsel te verbouwen en te oogsten. Bijvoorbeeld door autonome robots die akkers 24/7 kunnen bewerken zonder grote uitstoot van fossiele brandstoffen.

Regio's spelen een belangrijke rol in de Nederlandse concurrentiekracht. Professor Henk Volberda benadrukte dit onlangs in het FD bij de publicatie van de *Global Competitiveness Index* van het *World Economic Forum*: *'Nederland beschikt over een sterke basis. Het heeft een uitstekende infrastructuur, een goed functionerende overheid en een kwalitatief hoogwaardige gezondheidszorg. (...) Bovenop die basis beschikt Nederland nu ook, dankzij het topsectorenbeleid en de sterke ontwikkeling van regionale hotspots (Eindhoven, Twente en Amsterdam) over een 'innovatie-ecosysteem van wereldklasse.'*

Toppositie behouden

Nederland staat op het gebied van handel en industrie in de wereldtop. We verdienen veel van ons geld in het buitenland, maar onze toppositie is niet vanzelfsprekend. We zullen concurrerend moeten blijven en er blijft ruimte voor verbetering. Verduurzaming en digitalisering zijn geen optie, maar noodzaak. Er is veel gedaan om interactie met de regio te stimuleren, maar gerichte aandacht hiervoor blijft van belang. Door sterke internationale concurrentie moet Nederland blijven vernieuwen en is het zaak te navigeren met wind in de zeilen.

Bedrijvenbeleid door topsectorenaanpak

Het bedrijvenbeleid is gericht op alle bedrijven van Nederland met een focus op een sterk ondernemersklimaat en groot innovatievermogen van de Nederlandse economie. Hierbij staat niet alleen de ondernemer centraal, maar ook publiek-private samenwerking. Veel van deze samenwerking vindt plaats in de topsectorenaanpak. De topsectoren kenmerken zich door een hoge

arbeidsproductiviteit, export en R&D investeringen. Nederlandse kennisinstellingen, overheid en bedrijven werken zo samen aan duurzame groei en het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Zie de gehele cijfermatige onderbouwing van het bedrijvenbeleid op www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl

Topsectoren goed voor een kwart van het bbp (9 oktober 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 12 oktober 2017

In 2015 hebben de topsectoren 145 miljard euro aan toegevoegde waarde gecreëerd. Dit is een kwart van het bbp van Nederland. 23 procent van alle bedrijven behoort tot een topsector en 20 procent van alle werkzame personen werkt in een van deze sectoren. Dit meldt het CBS op basis van cijfers die het verzamelde in opdracht van het ministerie van EZ. Met de genoemde cijfers scoren de topsectoren niet opmerkelijk beter dan andere sectoren, meldt het FD.

Nieuwsbericht CBS <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2017/41/topsectoren-goed-voor-een-kwart-van-het-bbp>
Monitor topsectoren 2017 – CBS <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/monitor-topsectoren-2017>

Cees Veerman nieuwe voorzitter Raad van Toezicht TKI-BBE (6 oktober 2017)

Bron: Website Topsector Energie <https://topsectorenergie.nl/nieuws/cees-veerman-nieuwe-voorzitter-raad-van-toezicht-ki-bbe>

Oud-minister Cees Veerman is als voorzitter toegetreden tot de Raad van Toezicht van TKI-BBE. Veerman volgt Michiel Boersma op, die vanwege persoonlijke omstandigheden zijn werkzaamheden heeft neergelegd.

Veerman (1949) was in het verleden Minister van Landbouw, voorzitter van de Raad van Bestuur van Wageningen Universiteit & Research en bijzonder hoogleraar Agrarische bedrijfseconomie- en sociologie aan de Universiteit van Tilburg. Ook is hij onder andere oud-voorzitter van Natuurmonumenten, oud-commissaris bij de Rabobank en emeritus-hoogleraar Duurzame Plattelandsontwikkeling aan Wageningen Universiteit en de Universiteit van Tilburg.

Gouden kans voor platteland

Veerman draagt de realisatie van een biobased economy een warm hart toe: “Dit is een duidelijk voorbeeld van hoe een mes aan twee kanten kan snijden. Enerzijds is het vanuit duurzaamheidsoogpunt noodzakelijk om fossiele grondstoffen zoveel mogelijk te vervangen door hernieuwbare bronnen. Anderzijds biedt een biobased economy gouden kansen voor de landbouw en het platteland. Denk daarbij aan de verwaarding van reststromen en aan nieuwe economische activiteiten op het platteland.”

Bestuursvoorzitter **Kees de Gooijer** is blij met de komst van Veerman: “*Veerman heeft een uitgebreid netwerk in onder andere de agrarische sector, de financiële wereld en bij kennisinstellingen. Daarnaast is hij een gedegen bestuurder. We zien er naar uit om te mogen profiteren van zijn schat aan ervaring en zijn inzichten.*”

Nederland scoort zeer laag op gendergelijkheid in STEM-wetenschappen (6 oktober 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 41

Nederland scoort op twee landen na het slechtst als het gaat om gendergelijkheid in de natuurwetenschappen, wiskunde en informatica, blijkt uit een rapport van de OESO. Bovendien is de genderkloof in OESO-landen de afgelopen jaren nauwelijks afgenomen.

Relatief weinig vrouwen actief in STEM-wetenschappen in Nederland

Nederland doet het slecht op het gebied van gendergelijkheid in de STEM-wetenschappen (*science, technology, engineering and mathematics*), blijkt uit het OESO-rapport *The Pursuit of Gender Equality* http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/social-issues-migration-health/the-pursuit-of-gender-equality_9789264281318-en#.WddFoWi0OUk. Slechts 27,4 % van de Nederlandse afgestudeerden in deze wetenschappen is vrouw, terwijl er in Nederland meer vrouwen dan mannen een tertiaire studie afronden. Van de OESO-landen scoren alleen Chili en Japan nog lager op het percentage vrouwen dat afstudeert in de STEM-wetenschappen.

Weinig progressie op gendergelijkheid

Sinds het vorige OESO-rapport <https://www.oecd.org/gender/Executive%20Summary.pdf> over gendergelijkheid uit 2012 is er in de meeste landen weinig progressie gemaakt in het verkleinen van de genderkloof. Hoewel sommige landen initiatieven hebben ondernomen om STEM-wetenschappen te promoten onder vrouwen, liggen de gemiddelde percentages nog steeds laag. Vooral in de informatica studeren weinig vrouwen af: slechts één op de vijf afgestudeerden in dit wetenschapsgebied is vrouw.

Context

Omdat er veel vraag is naar afgestudeerden in STEM-wetenschappen en banen in deze sector tot de best betaalde banen behoren, benadrukt de OESO in haar rapport het belang van meer vrouwenparticipatie in dit gebied. Het onderzoek is uitgevoerd in navolging van het *Gender Initiative*, dat door de OESO gelanceerd werd in 2010. Het initiatief heeft als doel gendergelijkheidsobstakels op het gebied van onderwijs, ondernemerschap en arbeidsmarkt bloot te leggen.

Meer informatie

Publicatie rapport OESO http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/social-issues-migration-health/the-pursuit-of-gender-equality_9789264281318-en#.WddFoWi0OUk : *The Pursuit of Gender Equality*

Publicatie rapport OESO 2012 <https://www.oecd.org/gender/Executive%20Summary.pdf>: *Closing the Gender Gap: Act Now*

Global innovation news

Ontwikkelingslanden doen veel te weinig met technologie en innovatie (12 oktober 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 12 oktober 2017

Er is een enorm potentieel voor het stimuleren van economische groei door het bevorderen van innovatie, maar ontwikkelingslanden doen verrassend weinig als het gaat om het toepassen van technieken uit geavanceerde landen om hun producten, technologieën en bedrijfsprocessen te verbeteren. Een rapport van de Wereldbank doet aanbevelingen om deze innovatie-paradox te doorbreken. Een rapport van het Amerikaanse Center for Strategic and International Studies (CSIS) zet uiteen hoe de Amerikaanse overheid en Amerikaanse bedrijven en onderzoeksinstituten ontwikkelingslanden hierbij kunnen helpen. Er is weinig aanleiding om te vermoeden dat die aanbevelingen niet ook voor Europa zouden gelden.

Nieuwsbericht Wereldbank: <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2017/10/02/low-innovation-is-a-critical-barrier-to-developing-country-growth>

Artikel Wereldbank: <http://www.worldbank.org/en/news/feature/2017/10/03/innovation-paradox-analyzes-key-factors-in-spurring-growth>

Rapport Wereldbank (pdf): <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/28341/9781464811609.pdf>

Rapport CSIS (pdf): https://csis-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/170818_Rice_InnovationLedEconGrowth_Web.pdf

Aziatische universiteiten duiken op in ranglijsten van vakgebieden innovatie (12 oktober 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 12 oktober 2017

Times Higher Education (THE) heeft de World University Rankings voor vier vakgebieden bekendgemaakt: sociale wetenschappen, bedrijfsleven & economie, onderwijs en recht. In alle ranglijsten valt de aanhoudende dominantie van Amerikaanse en Britse universiteiten op, net als de opkomst van Aziatische universiteiten. In de ranglijst voor sociale wetenschappen is de UvA de hoogst genoteerde Nederlandse universiteit (20), in die voor bedrijfsleven & economie Tilburg (21), in die voor onderwijs Utrecht (31) en in die voor recht Leiden (20).

Bericht University World News http://www.universityworldnews.com/article.php?story=20171007055809121&utm_source=email&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

World University Rankings 2018 by subject: social sciences https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2018/subject-ranking/social-sciences#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats

World University Rankings 2018 by subject: business and economics https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2018/subject-ranking/business-and-economics#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats

World University Rankings 2018 by subject: education https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2018/subject-ranking/education#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats

World University Rankings 2018 by subject: law https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2018/subject-ranking/law#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats

“Singulariteit zal tegen 2045 plaatsvinden” (12 oktober 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 12 oktober 2017

Ray Kurzweil, directeur Engineering van Google, is een bekende futurist die soms nauwkeurige voorspellingen doet. Hij claimt zelf dat 86 procent van zijn 147 voorspellingen sinds de jaren negentig zijn uitgekomen. Op een conferentie in Austin (Texas) voorspelde hij dat singulariteit – het punt in de toekomst waarop de technologische vooruitgang oneindig wordt dankzij kunstmatige intelligentie (AI) – zich over 30 jaar zal voordoen. Over 20 jaar, rond 2029, zal AI al menselijke niveaus van intelligentie bereiken, aldus een artikel van Futurism dat Kurzweil citeert. Robotica-ingenieur Rodney Brooks spreekt in een artikel van MIT Technology Review de verwachting uit dat de ontwikkeling van AI minder snel zal verlopen. Hij is het er wel mee eens dat de technologie uiteindelijk een nog nauwelijks voor te stellen impact op de maatschappij zal krijgen.

Artikel Futurism <https://futurism.com/kurzweil-claims-that-the-singularity-will-happen-by-2045/>

Artikel MIT Technology Review <https://www.technologyreview.com/s/609048/the-seven-deadly-sins-of-ai-predictions/>

‘Smart city’-onderzoek op hoofdlijnen (12 oktober 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 12 oktober 2017

Het wetenschappelijke onderzoek op het gebied van ‘smart cities’ is de laatste jaren aanzienlijk gegroeid, vooral dankzij Europese universiteiten en Amerikaanse bedrijven. Een bibliometrische analyse laat zien dat er nog weinig structuur en samenhang in dit onderzoek zit, vooral als gevolg van het bijna oneindige aantal bouwblokken voor slimme-stadsconcepten. Desondanks is het de studie gelukt om de belangrijkste onderzoeksperspectieven in kaart te brengen.

Internationale samenwerking bevordert impact wetenschap (6 oktober 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 41

Internationale samenwerking en mobiliteit van onderzoekers vergroten de impact van wetenschappelijk werk. Dit is een bevinding van het Joint Research Centre. Het loont dus voor landen om te investeren in internationalisering van hun onderzoek. De hoeveelheid publieke financiering van O&O heeft echter weinig invloed op wetenschappelijke impact. Sterke correlatie internationalisering en wetenschappelijke impact

Wetenschappelijke impact, gemeten aan de hand van hoeveelheid citaties, hangt sterk samen met mobiliteit van onderzoekers en internationale co-auteurschap. Dit staat in het artikel *Open countries have strong science* <http://www.nature.com/news/open-countries-have-strong-science-1.22754> van het *Joint Research Centre* (JRC). Europese landen scoren goed op wetenschappelijke impact en promotie van internationale samenwerking. Nederland staat samen met onder andere Groot-Brittannië, Denemarken en Zweden, bovenaan de lijst landen met een sterke wetenschappelijke invloed.

Investeer in de beste onderzoekers, waar dan ook ter wereld

Volgens het JRC profiteren landen dan ook het meest van wetenschap als ze investeren in samenwerking met de beste onderzoekers ter wereld en ervoor zorgen dat nationale onderzoekers bij internationalisering betrokken zijn. Het tegenwerken van internationalisering, zoals het beperken van uitwisselingsmogelijkheden of het instellen van visumbeperkingen, kan juist averechts werken. Hoewel de hoogte van nationale O&O financiering wel impact heeft op de hoeveelheid wetenschappelijke publicaties, heeft het maar een zwakke correlatie met de daadwerkelijke wetenschappelijke impact.

Meer informatie

Publicatie JRC in Nature <http://www.nature.com/news/open-countries-have-strong-science-1.22754>: *Open countries have strong science*

Wageningen University & Research related Events

Events

Horizon 2020 Energy Info Days, Brussels, 23-25 October 2017

The Horizon 2020 Energy Info Days present the new funding opportunities offered by the Work Programme 2018-2020. This year the content of the event is structured across three days:

- **Day 1: 23 October** introduces the overall policy background, launches the work programme and covers Global Leadership for Renewables, Decarbonisation of Fossil Fuels, and cross-cutting issues
- **Day 2: 24 October** guides the participants on Smart Cities & Communities and Energy Systems
- **Day 3: 25 October** focuses on Smart & Efficient Energy

In addition, there will be two different brokerage events, which will allow the participants to network and find project partners:

1. **24 October 2017:** An overarching event organised by the National Contact Points for Energy will cover all thematic areas <http://https/www.b2match.eu/energycall2018/pages/20935-how-it-works>
2. **25 October 2017:** A second event will take place during the Smart and Efficient Energy day <https://h2020-energy-info-days.b2match.io/>

The Horizon Energy Information Days will:

- Update you on the European Energy policy;
- Present you the energy priorities of the H2020 2018-2020 calls for proposals "Building a low-carbon, climate resilient future: Secure, Clean and Efficient Energy";
- Provide you guidance on how to apply for funding;
- Give you an opportunity to network and find project partners.

Who should attend?

More than 800 participants coming from the research and innovation community, including SME associations, businesses, European and national trade associations, chambers of commerce, European institutions, universities, research centres, financial institutions, etc. are expected.

The event will be web-streamed. After the event, you will be able to watch the recordings of all the sessions on your computer. The presentations will also be available for download.

Further information

- Registration <https://h2020-energy-info-days.b2match.io/>
- Energy Info Day Programme (PDF) https://ec.europa.eu/inea/sites/inea/files/h2020_energy_info_days_wp2018-2020_agenda.pdf

Infomiddag Nanotechnologies, Advanced Materials, Biotechnology, Advanced Manufacturing and Processing (NMBP), 1 november 2017

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland organiseert op 1 november 2017 een informatiemiddag over het nieuwe werkprogramma Horizon 2020 NMBP 2018-2020.

Concept programma

14:00-14:30 uur: Inloop en registratie
14:30-15:00 uur: Welkom en Introductie op het Horizon 2020 NMBP werkprogramma
15:30-16:00 uur: Succesverhaal Horizon 2020 NMBP
16.00-16:30 uur: Hoe kan RVO/ National Contact Point u helpen?
16:30:17:00 uur: Q&A/Netwerkmogelijkheid

Deelnemen

Wilt u deelnemen aan deze infomiddag? Meldt u zich dan aan via het aanmeldformulier <https://www.rvo.nl/infomiddag-nanotechnologies-advanced-materials-biotechnology-advanced-manufacturing-and-processing-wssl> .

Voor meer informatie kunt contact opnemen met ahmet.polat@rvo.nl of hans.bosch@rvo.nl .

De deadline voor de aanmelding is 27 oktober 2017. Deelname is gratis.

The 3rd edition of the Public Sector Transformation Conference returns to Brussels on 7 November

The 3rd edition of the Public Sector Transformation Conference returns to Brussels on 7 November 2017 with a focus on the digitisation of cities and subsequent strengthening of government-citizen relationships. Drawing on case studies from Europe and around the world, the event will examine high-capacity infrastructure & edge computing capabilities that power smart cities and how new data sources can be opened up, managed and valorised to develop new citizen applications.

Jyrki Katainen confirmed as keynote speaker: European Commission Vice-President for Jobs, Growth, Investment and Competitiveness: **"Smart specialisation offers an opportunity for regions to focus on their strengths when it comes to innovation policy"**

Hear the latest update from the European Commission on the vision for a future Europe where cities are smart and sustainable by design.

The leading platform for public sector innovators in Brussels, join us on 7 November for an insight **into smart cities of the future!**

Registration https://eu-ems.com/register.asp?event_id=4339 is free for public sector representatives - book your place today!

Agenda & key themes

Case studies, interactive panel debates and plenty of time for networking. Join us to have your say on the following key themes:

1. **Citizen centric services** powered by secure, reliable communication networks
2. Addressing the complexity of **data governance**
3. Building future cities: **Modernising ageing infrastructures** and developing intelligent procurement practices
4. Smart applications for citizens – **best practices from around the world**

The outline agenda is now available on the event website **here** https://eu-ems.com/agenda.asp?event_id=4339&page_id=9266&utm_campaign=Public+Sector+2017+-+Mailing+3&utm_source=emailCampaign&utm_medium=email&utm_content=

More information: http://events.forum-europe.com/_act/link.php?mld=AO9323544385883804024431586372917&tld=786602489

Stakeholder Consultation on Food from the Oceans, Brussels 13 November 2017

The holding of this Stakeholder Consultation on Food from the Oceans on 13 November 2017 in Brussels follows the request to SAM to investigate this topic from the Commissioner for Maritime Affairs and Fisheries, Karmenu Vella, via the Commissioner for Research, Science and Innovation, Carlos Moedas.

It was taken on board by the Scientific Advice Mechanism of the European Commission (SAM) High Level Group (HLG). The scientific evidence project is supported by the Science Advice for Policy European Academies (SAPEA) Consortium financed through the Horizon 2020 grant 737432.

A scoping paper was prepared by DG MARE (lead), DG ENV and DG RTD in September 2016. A final version was approved on 2nd December 2016. The scientific advice in the form of an Opinion Report is planned for delivery by the end of November 2017. After having already consulted scientific experts on 14 September 2017, the HLG will present draft findings and observations to stakeholders and gather reactions, while encouraging a fruitful and informative exchange of views.

Further information

- Want to know more about the FFO topic? click here <http://ec.europa.eu/research/sam/index.cfm?pg=oceanfood>

Horizon 2020 Societal Challenge 2 Infoweek in Brussels 14-17 November 2017

All there is to know about the €1,3bn of new funding opportunities for 2018-2020, the Bioeconomy policy, farm and food digitisation and Blue Growth!

We are glad to inform you that registration for the Horizon 2020 Societal challenge 2 Infoweek is now open.

The Infoweek on Horizon 2020 **Societal Challenge 2** <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/food-security-sustainable-agriculture-and-forestry-marine-maritime-and-inland-water> (SC2) 'Food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research and the bioeconomy' is jointly organised by the Research Executive Agency (REA), the Directorate-General for Research and Innovation (DG RTD) and the Directorate-General for Agriculture and Rural Development (DG AGRI) of the European Commission. It will take place in **Brussels (Charlemagne) on 14-17 November 2017.**

The Societal Challenge 2 **Info Day on Societal challenge 2 calls for 2018 (14/11)** and the related **brokerage event organised by BIOHORIZON (15/11)** will form the first part of the week.

The second part will consist of **three high-level policy events** presenting the latest evolutions in the **broader EU policy context related to Societal challenge 2 activities** and how it relates with activities under Horizon 2020:

- **Bioeconomy policy day (16/11)**
- **Digitising agriculture and food value chains (17/11)**
- **Blue growth and research and innovation (17/11)**

The event will also feature a **Bioeconomy village** highlighting first-class Horizon 2020 projects and initiatives on bioeconomy.

We invite you to **register by 20 October at the latest**, keeping in mind that registration may be closed earlier if all events are fully booked. A single registration system is provided which will allow you to select which sessions you wish to attend.

More information and registration <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/news/horizon-2020-societal-challenge-2-infoweek-including-high-level-policy-events> .

8th International Scientific Conference ‘RURAL DEVELOPMENT 2017: Bioeconomy Challenges’, Kaunas, Lithuania 23-24 November 2017

The aim of the 8th International Scientific Conference ‘RURAL DEVELOPMENT 2017: Bioeconomy Challenges’ is to provide scientific interdisciplinary discussion and to share new ideas for sustainable rural development in the context of Knowledge, Innovations and Social Progress.

The scope of the Conference covers four main areas: Biosystems Engineering and Environment, Agro-innovations and Food Technologies, Multifunctional Approach for Sustainable Use of Natural Resources, and Social Innovations for Rural Development.

The Conference ‘Rural Development’ organized biannually since 2003 is attracting to Aleksandras Stulginskis University over 300 scientists from more than 25 countries. All the peer-reviewed conference papers will have been published in open access Proceedings of the conference (online ISSN 2345-0916, print ISSN 1822-3230). Proceedings of International Scientific Conference “Rural Development” are published periodically every two years since 2003 and indexed by Thomson Reuters (Web of Science), EBSCO (Academic Search Complete).

More information and registration: <http://www.ruraldevelopment.lt/>

4th International Conference of JPI HDHL, Brussels 1 December 2017

The fourth international conference of the Joint Programming Initiative “A Healthy Diet for a Healthy Life” (JPI HDHL) will take place on Friday 1 December 2017 in Brussels, Belgium.

The conference will bring together and stimulate the dialogue between stakeholders in the area of food, nutrition and health, including policy makers, funders, scientists, health care professionals, industry and NGO’s. During the conference, an overview of the achievements and future objectives of the JPI HDHL, including the running Joint Actions, will be presented.

To work towards more societal impact of nutritional science will be the main theme of the 4th JPI HDHL conference. The target audience is broad and includes not only funders and scientists, but also policy makers of health & agriculture, industry and health professionals. Communication is of high importance to increase the impact of nutritional science. Understanding the perspectives and needs of other stakeholders is a key aspect of good communication.

Further information

- **Registration until 17 November 2017** <https://jpi-hdhl-conference.b2match.io/signup> <https://jpi-hdhl-conference.b2match.io/signup>
- **JPI HDHL – webpage** <http://www.healthydietforhealthylife.eu/>
- **Agenda of the Conference** <https://jpi-hdhl-conference.b2match.io/agenda>
- **For the report of the last JPI HDHL conference that took place on 19 June 2015**, please go to the JPI HDHL website <http://www.healthydietforhealthylife.eu/index.php/hdhl-documents-2/meeting-event-documentation/third-international-conference-jpi-hdhl-19th-of-june-2015-brussels> .

Bio-based Industries Joint Undertaking (BBI JU) Stakeholder Forum 201, The Square – Brussels 7 December 2017

The Bio-based Industries Joint Undertaking (BBI JU) is organizing its first Stakeholder Forum, in The Square, Brussels, on 7 December 2017.

The BBI JU Stakeholder Forum 2017 will bring together the bio-based industries community and facilitate discussion on the strategic direction for the BBI JU programme through constructive and open dialogue with stakeholders by encouraging cross-collaboration between them.

THE PROGRAMME

BBI JU will present a comprehensive programme of inspiring keynotes, parallel sessions, networking sessions and project exhibition. By bringing projects together in one venue with other BBI JU stakeholders, it will facilitate an exchange of ideas & best practises.

WHY

The BBI JU Stakeholder Forum 2017 will gather together stakeholders from across every aspect of the bio-based economy to discuss how the BBI JU programme can further contribute to the development of bio-based industries across Europe. Our stakeholders are high-level decision makers and policy influencers, drawn from academia, C-level executives from across industry, EU government and local and national interests, among others. We will discuss how to best mobilise society at large to speed up the transformation to a bio-based economy.

WHO

We welcome industry, SMEs, academia, research organisations and policy makers, thought leaders, EU community, projects' members and bio-based industries community as a whole.

More information available here <https://www.bbi-europe.eu/events/bbi-ju-stakeholder-forum-brussels> .

Info Day, Horizon 2020 – 'Health, demographic change and wellbeing', Brussels 8 December 2017

Info Day, Horizon 2020 – 'Health, demographic change and wellbeing' 8 December 2017, Brussels (Charlemagne building), Belgium

With the principle of *better health for all* at its core, Horizon 2020's Societal Challenge 1 (Health, demographic change and wellbeing) focuses on personalised health and care, infectious diseases and improving global health, innovative and sustainable health systems, decoding the role of the environment (including climate change) for health and well-being, digital transformation and cybersecurity in health and care.

Horizon 2020' Societal Challenge 1 Work Programme 2018-2020 will be expected to offer calls for proposals with an overall budget of about €2 billion. Draft programme and registrations to follow at the end of September.

Related to the Health Open Info Day, the Directorate-General for Research & Innovation supports the following two events which will be organised on **7 December 2017** in Brussels:

Satellite event on Innovation Procurement in health care

- limited to 80 participants - *First come, first served basis*

Partnering Event organised by the EU-funded project Health-NCP-Net 2.0

- the event aims at helping you find the right project partners for the upcoming 2018 health calls

Further information

- Satellite event – Registration <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/InnoProcRegistration>
- Partnering Event - Programme and registration <https://www.b2match.eu/healthBE2017>

Related documentation

- Satellite event - Draft agenda https://europa.eu/sinapse/webservices/dsp_export_attachement.cfm?CMTY_ID=0C46BEEC-C689-9F80-54C7DD45358D29FB&OBJECT_ID=60956678-FA2F-4FE0-77E88D89843C91BE&DOC_ID=61909DC9-B940-976C-0808B474C2C46A4A&type=CMTY_CAL

6th Conference on Carbon Dioxide as Feedstock for Fuels, Chemistry and Polymers, Cologne 15-16-March 2018

15 - 16 March 2018, Maternushaus, Cologne, Germany. Meet leading international experts at one of the leading events on Carbon Capture and Utilization (CCU) in the world!

One of the leading events on Carbon Capture and Utilization (CCU) of the world

Big visions – and also real potential! The usage of carbon dioxide, among experts referred to as Carbon Capture & Utilization (CCU), is gaining momentum. First commercial production of CO₂-based polymers has been launched, several additional technologies have progressed so far to allow production on an industrial scale in the near future – with advanced biotechnology and chemical catalysis. At the same time are renewable energy from solar, wind and hydro becoming cheaper each year and the latest plants at favourable

locations are already at the same price level as fossil energy sources and even below. A perfect situation for combining cheap and abundant renewables with carbon utilization to store energy, to produce renewable fuels and chemicals.

Renewable energy and CCU will reshape the energy system of the future and the chemical industry, too. Join the revolution, visit the conference, meet the leading entrepreneurs of the new industry.

Leading players will showcase enhanced and new applications using CO₂ as feedstock. The conference will have four main themes; Policy & Visions, Artificial Photosynthesis & H₂ Generation, Chemicals & Polymers and CO₂-based Fuels and features a mix of keynote, oral and poster presentations.

For the sixth time, nova-Institute is organizing one of the leading events on CCU in the world: "6th Conference on Carbon Dioxide as Feedstock for Fuels, Chemistry and Polymers", 15 - 16 March 2018, Maternushaus, Cologne, Germany.

Our participants

The conference is aimed at providing international major players from the field of sustainable fuels, chemicals and polymers from CO₂ with an opportunity to present and discuss their latest developments and strategies.

The participants include interested experts from industry, associations, policy and civil society who wish to get a full picture of how this new and exciting scenario is unfolding. The conference provides an opportunity to meet the right partners for future alliances.

Organiser

The nova-Institute was founded as a private and independent institute in 1994. It is located in the Chemical Park Knapsack in Huerth, which lies at the heart of the chemical industry around Cologne (Germany). For the last two decades, nova-Institute has been globally active in feedstock supply, techno-economic and environmental evaluation, market research, dissemination, project management and policy for a sustainable bio-based economy.

For more information: <http://co2-chemistry.eu/>

Global Bioeconomy Summit 2018, Berlin 19-20 April 2017

The German Bioeconomy Council will organise a second Global Bioeconomy Summit, which will take place in Berlin on 19-20 April 2018.

At the first Global Bioeconomy Summit, held in Berlin in 2015, more than 700 participants from 80 countries met to define how bioeconomy would best contribute to green growth, the sustainable development goals and to climate change mitigation and adaptation. The communiqué of the Global Bioeconomy Summit 2015, which was developed by an International Advisory Committee and tabled at the summit, was highly appreciated and made the summit a widely recognised global event.

At the Global Bioeconomy Summit 2018 appropriate strategies for further international cooperation will be considered. Detailed information about opportunities for participation will be shared in due course, and registration will open soon.

For more information about the Global Bioeconomy Summit 2018, please go to the GBS2018 website <https://gbs2018.com/home/> The communiqué, the full report and further documentation of the Global Bioeconomy Summit 2015 can be downloaded from the GBS2015 website <http://gbs2015.com/documentation/>.

3rd Plant Biology Europe conference, which takes place in Copenhagen, from 18 – 21 June 2018

You are invited for the 3rd Plant Biology Europe conference, which takes place June 18th- 21st, 2018 in Copenhagen, Denmark. Plant Biology Europe (PBE) is jointly organized by the European Plant Science Organisation (EPSO) and the Federation of European Societies of Plant Biology (FESPB) with the aim to create a European venue for the latest developments within plant biology research and technology.

Almost 1000 participants attended the PBE2016 conference in Prague and once again, PBE will gather a diverse range of speakers, presentations and technology providers that cover wide ranging scientific and policy related themes within plant science - thereby showcasing state-of-the-art scientific developments and contributions to policy shaping towards plants science at the European and national levels.

The conference is the biggest of its kind in Europe and the only one with a multidisciplinary approach to plant science in a global context.

The plenary themes of PBE2018 are:

- *Phenotyping on different scale*
- *Photosynthetic diversity/resource use efficiency*
- *New Breeding Technologies*
- *Seeds for the future*
- *Niche crops*
- *Plant Microbiome*

- *Natural Products*
- *Environmental resilience*
- *Genome evolution*
- *Science policy session focusing on 'Open Science'*

See the full scientific program and the confirmed speakers <http://tk3.sbn24.net/sy/ev?3&11405-36&3&QySSurEd5pk8DVnl2Eyj0w>

Do you want to contribute to the conference? **Deadline for abstract submission is March the 1st 2018.**

<http://tk3.sbn24.net/sy/ev?3&11405-36&4&QySSurEd5pk8DVnl2Eyj0w>

Please visit our website **to learn more about how to sign up; the scientific as well as the social program and the location**

<http://tk3.sbn24.net/sy/ev?3&11405-36&2&QySSurEd5pk8DVnl2Eyj0w> .

Courses and Workshops

Foreseen Courses EU office in 2017

Overzicht trainingen Team IRIS / RVO 2017

Training Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks (ITN)

Wij willen u graag wijzen op de 2 trainingen die wij organiseren voor onderzoekers die in 2018 een voorstel willen indienen voor de Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks (ITN). **De trainingen vinden plaats op 12 oktober en op 24 oktober 2017.** De onderzoeker wordt tijdens de training o.a. goed voorbereid op het schrijfproces van het ITN voorstel. Uitgebreide informatie over deze ITN training vindt u op onze website <https://www.rvo.nl/actueel/evenementen/workshop-marie-sk%C5%82odowska-curie-innovative-training-networks-itn-oktober-2017> . De voertaal van de training op **12 oktober is Nederlands**, op **24 oktober Engels**. Voor deze laatste training vindt u de beschrijving op onze Engelstalige agendapagina.

De MSCA-ITN call voor 2018 opent op **12 oktober 2017 en zal sluiten op 17 januari 2018.**

Overzicht trainingen ITIS / RVO

Op deze website <https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/horizon-2020/agenda> vind je een overzicht van de trainingen die worden gegeven door RVO.

Call deadlines

HORIZON 2020 calls

Overview of most important HORIZON deadlines for calls 2016 and 2017; based on information per 13 October 2017 for more details go to the participants portal <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Call identifier	Dead line
Pillar I Excellent Science	
ERC	
ERC-2018-STG	17 October 2017 at 17.00hr Brussels local time (<i>ERC Starting Grant StG-2018</i>)
ERC-2018-CoG	Foreseen opening 24 October 2017 foreseen deadline 15 February 2018 (<i>ERC Consolidator Grant CoG-2018</i>)
ERC-2017-ADG	30 August 2018 at 17.00hr Brussels local time (<i>ERC Advanced Grant AdG-2018</i>)
ERC-2018-SyG	14 November 2017 at 17.00hr Brussels local time (<i>ERC Synergy Grant SyG-2018</i>)
ERC-2018-POC	16 January 2018 18, April 2018 and 11 September 2018 (<i>ERC Proof of Concept Grant PoC-2018</i>)
FET	
Research infrastructures	
Marie Skłodowska-Curie	
H2020-MSCA-COFUND-2017	28 September 2017 at 17.00hr Brussels local time (<i>CALL: MARIE SKŁODOWSKA-CURIE CO-FUNDING OF REGIONAL, NATIONAL AND INTERNATIONAL PROGRAMMES Call identifier: H2020-MSCA-COFUND-2017</i>)
H2020-MSCA-ITN-2018	16 January 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks MSCA-ITN-2018</i>)
MSCA-IF-2018	Foreseen opening 12 April 2018 foreseen deadline 12 September 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Marie Skłodowska-Curie Individual Fellowships MSCA-IF-2018</i>)
MSCA-RISE-2018	Foreseen opening 7 December 2017 foreseen deadline 18 April 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange H2020-MSCA-RISE-2018</i>)
MSCA-COFUND-2018	Foreseen opening 12 April 2018 foreseen deadline 27 September 2018 (<i>Marie Skłodowska-Curie Co-funding of regional, national and international programmes H2020-MSCA-COFUND-2018</i>)
MSCA-NIGHT-2018	Foreseen opening 7 November 2017 foreseen deadline 13 February 2018 (<i>European Researchers' Night H2020-MSCA-NIGHT-2019</i>)
MSCA-ITN-2019	Foreseen opening 13 September 2018 foreseen deadline 10 January 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks MSCA-ITN-2019</i>)

MSCA-IF-2019	Foreseen opening 11 April 2019 foreseen deadline 11 September 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Marie Skłodowska-Curie Individual Fellowships MSCA-IF-2018</i>)
MSCA-RISE-2019	Foreseen opening 4 December 2018 foreseen deadline 3 April 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange H2020-MSCA-RISE-2019</i>)
MSCA-COFUND-2019	Foreseen opening 4 April 2019 foreseen deadline 26 September 2019 (<i>Marie Skłodowska-Curie Co-funding of regional, national and international programmes H2020-MSCA-COFUND-2019</i>)
Pillar II Industrial leadership	
LEIT NMBP	
PPP	
LEIT ICT	
LEIT SPACE Earth Observation	
HORIZON 2020 DEDICATED SME INSTRUMENT	
Horizon2020 Prices	
Pillar III Societal Challenges	
Societal challenge 1 HEALTH	
SC1-BHC-15-2018 (RIA) two-stage	Foreseen opening 6 November 2017 foreseen deadline first stage 6 February 2018 foreseen deadline Second stage 4 September 2018
SC1-BHC-2018 en SC1-HCO Single stage	Foreseen opening 6 November 2017 foreseen deadline 10 April 2018
SC1-BHC-2019 (RIA) two-stage	Foreseen opening 2 July 2018 foreseen deadline first stage 2 October 2018 foreseen deadline Second stage 9 April 2019
SC1-BHC-2019 en SC1-HCO Single stage	Foreseen opening 2 July 2018 foreseen deadline 9 April 2019
Societal Challenge 2 FOOD	
H2020-SFS-2018-2020 call 2018 single-stage	Foreseen opening 27 October 2017 foreseen deadline 13 February 2018
H2020-SFS-2018-2020 call 2018 two-stage	Foreseen opening 27 October 2017 foreseen deadline first stage 13 February 2018 foreseen deadline Second stage 11 September 2018
H2020-SFS-2018-2020 call 2019 single-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline 23 January 2019
H2020-SFS-2018-2020 call 2019 two-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline first stage 23 January 2019 foreseen deadline Second stage 4 September 2019
H2020-BG-2018-2020 call 2018 single-stage	Foreseen opening 27 October 2017 foreseen deadline 13 February 2018
H2020-BG-2018-2020 call 2018 single-stage	Foreseen opening 27 October 2017 foreseen deadline first stage 13 February 2018 foreseen deadline Second stage 11 September 2018
H2020-BG-2018-2020 call 2019 single-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline 23 January 2019
H2020-BG-2018-2020 call 2019 two-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline first stage 23 January 2019 foreseen deadline Second stage 4 September 2019
H2020-RUR-2018-2020 call 2018 single-stage	Foreseen opening 27 October 2017 foreseen deadline 13 February 2018
H2020-RUR-2018-2020 call 2018 two-stage	Foreseen opening 27 October 2017 foreseen deadline first stage 13 February 2018 foreseen deadline Second stage 11 September 2018
H2020-RUR-2018-2020 call 2019 single-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline 23 January 2019
H2020-RUR-2018-2020 call 2019 two-stage	Foreseen opening 25 October 2018 foreseen deadline first stage 23 January 2019 foreseen deadline Second stage 4 September 2019
Societal Challenge 3 Energy	
H2020-LC-SC3-RES-2018 one-stage	Foreseen opening 31 October 2017 foreseen deadline 23 August 2018

RES-4, RES-11	
H2020-LC-SC3-RES-2018 two-stage RES-12, RES-13, RES-21, RES-28, RES-5, RES-6	Foreseen opening 31 October 2017 foreseen deadline first stage 31 January 2018 foreseen deadline Second stage 31 August 2018
H2020-LC-SC3-2018-2020 ES-3, ES-4, ES-5, ES-7, RES-22, SCC- 1	Foreseen opening 5 December 2017 foreseen deadline 5 April 2018
H2020-LC-SC3-2018 CC-4, RES-2	Foreseen opening 5 December 2017 foreseen deadline 19 April 2018
H2020-LC-SC3-2018-2020 EC-1, EC-2, EE-1, EE-10, EE-11, EE- 13, EE-14, EE-14, EE-16, EE-2, EE-5, EE-6, EE-8, EE-9	Foreseen opening 25 January 2018 foreseen deadline 4 September 2018
H2020-LC-SC3-2018 JA-1, JA-2	Foreseen opening 3 May 2018 foreseen deadline 11 September 2018
H2020-LC-SC3-2018 NZE-2, CC-1, CC-2, CC-5, CC-6, NZE- 1, NZE-3	Foreseen opening 3 May 2018 foreseen deadline 6 September 2018
Societal Challenge 4 TRANSPORT	
H2020-MG-2016-2017 H2020-MG- 2017 two stage	26 January 2017 at 17.00hr Brussels local time first stage CLOSED and 19 October 2017 at 17.00 hr Brussels time second -stage (<i>MOBILITY FOR GROWTH 2016-2017 H2020- MG-2017_TwoStages</i>)
Societal Challenge 5 ENVIRONMENT	
H2020-CLA-SC5-2018 two stage	Foreseen opening 7 November 2017 foreseen deadline first stage 27 February 2018 foreseen deadline Second-stage 4 September 2018
H2020-CE-SC5-2018 / SC5-2018 single stage	Foreseen opening 7 November 2017 foreseen deadline 27 February 2018
H2020-CE-SC5-2018 / SC5-2018 two- stage	Foreseen opening 7 November 2017 foreseen deadline first stage 27 February 2018 foreseen deadline Second-stage 4 September 2018
H2020-CLA-SC5-2019 two stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline first stage 19 February 2019 foreseen deadline Second-stage 4 September 2019
H2020-CLA-07-SC5-2019 single stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline 19 February 2019
H2020- CE-SC5-2019 / SC5-2019 single stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline 19 February 2019
H2020- CE-SC5-2019 / SC5-2019 two- stage	Foreseen opening 14 November 2018 foreseen deadline first stage 19 February 2019 foreseen deadline Second-stage 4 September 2019
Societal Challenge 6 SOCIETY	
Science with and for Society	
Cross-cutting activities (Focus Areas)	
Widening participation / WIDESPREAD	
H2020-WIDESPREAD-2016-2017	15 November 2017 at 17.00 hr Brussels local time (<i>Twinning Topic identifier: WIDESPREAD-05-2017</i>)

Other related EC calls (JTI, ERA-COFUNDS, JPI's etc.)

Overview of deadlines of most important public-public and public-private EC calls related to Horizon2020 based on information per 13 October 2017 for more details; go to participants portal

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Call identifier	Dead line
ERA-NET / ERANET-COFUND	

ERA-NET COFUND LEAP-AGRI http://www.leap-agri.com/	Call for Preliminary Proposals African European collaborative research on Sustainable Agriculture and Aquaculture and on Food and Nutrition Security Deadline Thursday, 15 June 2017, 14:00 CEST (CLOSED) and Mid-Dec 2017 (full proposals) http://www.leap-agri.com/index.php/2014-10-27-15-56-42/pre-proposal-submission
ERA-NET BiodivERsA and Belmonte joint call 'Scenarios of biodiversity and ecosystem services'. http://www.biodiversa.org/ and https://www.belmontforum.org/	The Belmont Forum and BiodivERsA will launch a joint call on 'Scenarios of biodiversity and ecosystem services'. Foreseen opening in October 2017 , foreseen closing date closing date in March 2018 . Foreseen deadline submission for pre-registration in December 2017 . http://www.biodiversa.org/1224 and https://www.belmontforum.org/
ERA-NET	12th Joint Call for Research and Development Proposals of the ERA-NET Bioenergy and 2nd additional Joint Call for Research and Development Proposals of the ERA-NET COFUND Bioenergy Sustaining the Future (BESTF3) Deadline for submission of pre-proposals: 16.01.2018, 13:00 CET Deadline for submitting full proposals 05 June 2018, 13:00 CEST
Joint Technology Initiatives	
Joint Programming Initiatives	
Overview websites running Joint Programming Initiatives	<ul style="list-style-type: none"> • A healthy diet for a healthy life (HDHL): http://www.healthydietforhealthylife.eu/ • Agriculture, food security and climate change (FACCE): http://www.facejpi.com/ • Antimicrobial Resistance- The Microbial Challenge - An Emerging Threat to Human Health (JPI AMR): http://www.jpamr.eu/ • Connecting Climate Knowledge for Europe (Clik'EU): http://www.jpi-climate.eu/home • Healthy and Productive Seas and Oceans (JPI-Oceans): http://www.jpi-oceans.eu/ • More Years, Better Lives - The Potential and Challenges of Demographic Change (JPI MYBL): http://www.jp-demographic.eu/ • Neurodegenerative Disease/Alzheimer's (JPND): http://www.neurodegenerationresearch.eu/ • Urban Europe - Global Urban Challenges, Joint European Solutions (Urban Europe): http://jpi-urbaneurope.eu/ • Water challenges for a changing world (Water-JPI): http://www.waterjpi.eu/ • Cultural Heritage a Challenge for Europe (Cultural Heritage): http://www.jpi-culturalheritage.eu/
JPI-FACCE SURPLUS second call http://faccsurplus.org/	FACCE SURPLUS announces the launch of a second call for transnational research projects on "Small scale Biorefineries". The deadline for the submission of pre-proposals is March 7, 2017 (CLOSED) http://faccsurplus.org/
JPI OCEANS Joint Call Impacts of Deep-Sea Nodule Mining http://www.jpi-oceans.eu/	Joint Call Impacts of Deep-Sea Nodule Mining http://www.jpi-oceans.eu/news-events/news/joint-call-pre-announcement-impacts-deep-sea-nodule-mining The deadline for the submission of pre-proposals is 1 November, 2017 12:00 CEST. https://epss-jpi-oceans.ptj.de/lw_resource/datapool/_items/item_168/annex_1_call_for_proposals.pdf
European Innovation Partnerships	

Other international calls

This list is a SELECTION of other international calls. The list was compiled on 13 October 2017. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
27-10-2017	Deadline for first stage proposals for the 2 Seas 5th call for proposals . Application from 1 August until 27 October 2017. http://www.interreg2seas.eu/en/content/call-proposals
02-05-2018	Deadline for step 2 proposals for the 2 Seas 5th call for proposals . Step 2 will be open 2 February 2018 until 2 May 2018. http://www.interreg2seas.eu/en/news/call-4-open-1-december
02-05-2018	Deadline for step-1 proposals for the Interreg 2 Seas 6th call for proposals Step 1 of call 6 will open on 01

	February 2018 and close on 02 May 2018. http://www.interreg2seas.eu/en/content/call-proposals
March 2018	Foreseen deadline for full applications for the 5th call of Interreg Northsea . Call 5 will be open for full applications from January 2018 to March 2018. Only approved expressions of interests will be invited to submit an application http://www.northsearegion.eu/about-the-programme/programme-news/timeline-for-future-calls/
06-11-2018	Deadline for step-2 proposals for the Interreg 2 Seas 6th call for proposals Step 2 will open the on 08 August 2018 and close on 06 November 2018. http://www.interreg2seas.eu/en/content/call-proposals

National calls

This list is a selection of open national calls. The list was compiled on **13 October 2017**. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
15-10-2017	Sluiting nominatie Heinekenprijzen De deadline voor het indienen van nominaties is 15 oktober 2017. De feestelijke uitreiking vindt plaats op 27 september 2018 in het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam. https://www.knaw.nl/nl/prijzen/prijzen/heinekenprijzen/
02-11-2017	Sluiting fase 1 NWO-TTW Perspectiefronde 2017-2018 indienen van een programma-initiatief (fase 1) is verplicht. Indienen kan tot en met 2 november 2017 (14.00 uur) http://www.stw.nl/nl/perspectief
14-11-2017	NEW: Sluiting oproep Impuls voor zelforganiserende logistiek (TKI Dinalog via NWO financiering) De deadline voor het indienen van aanvragen is 14 november 2017, om 14:00 uur CE(S)T. https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/sgw/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek.html
30-11-2017	Sluiting Subsidieoproep Rubicon 2017-3 U kunt tot 30 november 2017, 14.00 uur uw aanvraag indienen via ProjectNet https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/rubicon/rubicon---zorgonderzoek-en-medische-wetenschappen/rubicon---zorgonderzoek-en-medische-wetenschappen.html
07-12-2017	Sluiting fase 2 NWO-TTW Perspectiefronde 2017-2018 De deadline voor fase 2 programma ontwerp is 7 december 2017 (14.00 uur). http://www.stw.nl/nl/perspectief
09-01-2018	Sluiting indiening uitgewerkte voorstellen NWO Vrije competitie geesteswetenschappen, ronde 2017 Aanvragers van geselecteerde vooraanmeldingen worden vervolgens uitgenodigd om hun uitgewerkte voorstel uiterlijk op 9 januari 2018, 14:00 uur CE(S)T in te dienen. . https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/vrije-competitie/gw/vrije-competitie.html en https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/gw/gw-vrije-competitie---call-for-proposals/Call+for+Proposals+Vrije+Competitie+Geesteswetenschappen.pdf
11-01-2018	Sluiting indiening voorstellen voor Partnership NWO Domain TTW-Holland Innovative Potato Proposals Proposals need to be submitted to NWO Domain TTW before Thursday January 11th, 2017, 14.00 CE(S)T http://www.stw.nl/nl/content/partnership-nwo-domain-ttw-holland-innovative-potato and http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Call%20Text_PS_HollandInnovativePotato.pdf
18-01-2018	NEW: Sluiting NWO pilot programma Industrial Doctorates . De deadline voor het indienen van aanvragen is dinsdag 16 januari 2018, 14.00 uur CET. https://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/ttw/industrial-doctorates---call-for-proposals/20170922+Call+for+Proposals.+Industrial+Doctorates+NL.docx.pdf en https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/ttw/industrial-doctorates/industrial-doctorates.html
10-02-2018	Sluiting programma Westerdijk Talentimpuls (NWO) . Aanvragen kunnen ingediend worden tot 10 februari 2018, 13:59 uur. http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/westerdijk-talentimpuls/westerdijk-talentimpuls.html
06-03-2018	Sluiting indiening uitgewerkte voorstellen voor NWO-oproep voor Onderzoekstalent voor uitmuntende studenten binnen de maatschappij- en gedragswetenschappen om promotieonderzoek te doen Sluitingsdatum uitgewerkte voorstellen: 6 maart 2018, 14.00u CET https://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/magw/onderzoekstalent/onderzoekstalent.html
06-03-2018	Sluiting indiening van subsidieprojecten Subsidieoproep DoelmatigheidsOnderzoek – Open ronde 2019, Onderzoek naar de kosteneffectiviteit van interventies De deadline voor het indienen van subsidieaanvragen is 6 maart 2018, 14.00 uur via projectnet. https://www.zonmw.nl/nl/subsidies/openstaande-subsidieoproepen/detail/item/doelmatigheidsonderzoek-open-ronde-2019-onderzoek-naar-de-kosteneffectiviteit-van-interventies/
17-05-2018	Sluiting fase 3 NWO-TTW Perspectiefronde 2017-2018 De deadline voor fase 3 programma voorstellen kunnen vervolgens tot en met 17 mei 2018 (14.00 uur) worden ingediend. http://www.stw.nl/nl/perspectief

Regional calls

This list is a selection of regional calls. The list was compiled on **13 October 2017**. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
17-11-2017	Sluiting sixth call for projects for Interreg North-West Europe Programme call for project proposals will be open

	from the 16th of October to the 17th of November 2017 http://www.nweurope.eu/news-events/latest-news/get-ready-for-the-sixth-call-for-projects-open-from-1610-to-1711/
31-12-2017	Sluiting Zeeuwse regeling voor kennis- en innovatienetwerken Aanvragen kunnen vanaf 1 juli tot en met 31 december 2017 worden ingediend. https://www.zeeland.nl/sites/zi-zeeland/files/campus_zeeland_ondersteunt_organiserend_vermogen_van_kennis_en_innovatienetwerken_met_subsidie.pdf
28-02-2018	Sluiting aanvraag voor grote R&D samenwerkingsprojecten: Algemene. Indiening mogelijk vanaf 3 oktober 2017 tot en met 28 februari 2018 beoordeling volgens de first come, first serve systematiek. De openstelling voor Grote R&D samenwerkingsprojecten: Koolstofarme innovatie is van 7 november 2017 tot en met 28 februari 2018. http://www.op-oost.eu/Grote-R-amp-amp-D-projecten-Algemene-Innovatie-(3_3)
28-02-2018	Sluiting aanvraag voor Grote R&D samenwerkingsprojecten: Koolstofarme innovatie Indiening mogelijk vanaf 7 november 2017 tot en met 28 februari 2018 beoordeling volgens de first come, first serve systematiek http://www.op-oost.eu/7358-Regelingen-2017/Grote-R-amp-amp-D-projecten-Koolstofarme-innovatie-(3.3).html
28-02-2018	Stimuleren proeftuinen (3.4) OP-Oost Aanvragen van 1 maart 2017 t/m 28 februari 2018 http://www.op-oost.eu/7358-Regelingen-2017/Stimuleren-proeftuinen
28-02-2018	Stimuleren clusters en netwerken (3.5) OP-Oost Aanvragen van 1 maart 2017 t/m 28 februari 2018. http://www.op-oost.eu/Stimuleren-clusters-en-netwerken

About the EU office

Wageningen International EU office provides, in close collaboration with Science Group liaison officers, information and support on fund raising, proposal writing and project management. The helpdesk can supply you with information on specific national and international programmes and funding schemes, best practices and templates.

Rooted in the former EuropaDesk that focused mainly on EU funding mechanisms, the services were broadened to include other international funding schemes as well as national and regional subsidies. Our approach is demand-driven. We look for tailor-made solutions, liaise with regional and institutional account managers, National Contact Points and EU officers and can support project coordinators for example with contract negotiations and audits.

The EU office is committed to provide advice in the whole process from proposal development to project execution and beyond. Whether you are looking for consultancy with regard to fund raising and proposal writing, are seeking dedicated support in developing (inter)national strategic initiatives, or are looking for advice on legal, financial or other project management related subjects.

Contacts

EU office Contacts:

Peter Jongebloed	Contact point ASG, SSG, RIKILT, Wageningen Bio veterinary Research, Wageningen Marine Research	0317 486876	Peter.Jongebloed@wur.nl
Christianne Marcelis	Contact point PSG	0317 480843	Christianne.Marcelis@wur.nl
Vanya Simeonova	Contact point ESG	0317 485978	Vanya.simeonova@wur.nl
Jaap Richter Uitdenbogaardt	Contact point financial and legal matters, and People programme	0317 486141	Jaap.RichterUitdenbogaardt@wur.nl
Reynout Hana	Contact point legal matters	0317 485857	Reynout.Hana@wur.nl
Rene van Ree	Contact point AFSG	0317 480710	Rene.vanree@wur.nl

Science Groups Liaison Officers:

Hans Spoolder	Wageningen Livestock Research	0317-480652	Hans.Spoolder@wur.nl
Gerda Bakker	ASG department	0317-483382	Gerda.bakker@wur.nl
Chris van Tongeren	ASG department	0317-483835	Chris.vantongeren@wur.nl
Ruben Spreeuwiers	ASG department	0317-484814	Ruben.Spreeuwiers@wur.nl
Tender Support Unit	ESG	0317-477768	tendersupportunit.esg@wur.nl
Jos Teunissen	AFSG	0317-485313	jos.teunissen@wur.nl
Maryvon Noordam	RIKILT	0317-480295	maryvon.noordam@wur.nl
Ingeborg Oude Lansink	SSG departement	0317-486063	Ingeborg.OudeLansink@wur.nl
Luc van Hoof	Wageningen Marine Research	0255-564646	Luc.vanhoof@wur.nl
Christianne Marcelis	PSG	0317-480843	Christianne.Marcelis@wur.nl
Oscar van Rootselaar	SSG departement	0317-482266	oscar.vanrootselaar@wur.nl
Wim van der Poel	Wageningen Bio Veterinary Research	0320-238383	Wim.vanderPoel@wur.nl
Ineke van Driel	SSG departement	0317-485656	Ineke.vanDriel@wur.nl
Judith Battjes	Wageningen Economic Research	070-3358188	Judith.battjes@wur.nl
John Hollands	SSG-CDI	0317-486859	John.hollands@wur.nl

Disclaimer

Ource: Wensite